



Znanstveno-stručni skup

VIROVITICA 1234. – 2024.: Crkva, kultura, društvo, baština

21. i 22. studenoga 2024.

PROGRAM I
KNJIŽICA SAŽETAKA

Trg Ljudevita Patačića 2, Virovitica



IMPRESUM

Knjižica sažetaka i program znanstveno-stručnoga skupa
„Virovitica 1234. – 2024.: Crkva, kultura, društvo, baština“

Nakladnik

Franjevački samostan Virovitica

Za nakladnika

fra Ivica Jagodić, gvardijan

Urednik

Vlatko Smiljanić

Tehnički urednik

Alen Moslavac

Tisak

Grafiti Becker d.o.o., Virovitica

ISBN

978-953-48383-1-0



PREDGOVOR

Od prvoga spomena 1234. godine do danas Virovitica je imala značajnu povijesnu ulogu na crkvenom, kulturnom i društvenom području. Hrvatska historiografija do današnjega vremena u određenoj mjeri je prepoznavala, istraživala i javnosti predstavila mnoge fenomene virovitičke povijesti. No, preostalo je još dosta neistraženih tema i povijesnih izvora.

Činjenica da je od vremena razvijenoga srednjeg vijeka Virovitica često bila mjesto obitavanja ugarsko-hrvatskih kraljeva i kraljica te podravsko-slavonsko mjesto, koje kao posljednje 1552. godine zauzimaju Osmanlije (pod čijom se vlašću nalazi do 1684.), spoznaje su koje su opće poznate, ali nisu dovoljno istražene. Ranomoderni život virovitičkoga društva obilježen je razvojem franjevačkih visokih škola, potom tijekom 19. stoljeća utjecajem revolucionarnih gibanja te bogatim društvenim životom sve do suvremenog doba. Sve te teme nisu dostatno istražene u kontekstu zavičajne i nacionalne povijesti. Iako su do sada objavljena respektabilna povijesna djela o općoj povijesti grada poput Povijesti grada Virovitice Rudolfa Horvata, Virovitičkoga zbornika ili Virovitice i franjevaca Vjekoslava Paškala Cvekana, u međuvremenu su otkrivene nove znanstveno-stručne historiografske spoznaje.

Zbog toga je načelna tema ovoga znanstvenoga skupa proučavanje povijesti Virovitice kroz sinergiju ili posebna promatranja Crkve kao ključne kulturno-obrazovne institucije Virovitice te kulture u njezinom punom značenju svekolikoga nasljeđa društva. Znanstveni skup, uz Franjevački samostan i Župu sv. Roka u Virovitici kao idejnoga pokretača, organiziraju renomirane znanstveno-nastavne ustanove koje se posebno ističu istraživanjima u znanstvenim područjima humanističkih, društvenih i interdisciplinarnih znanosti: Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, Institut društvenih znanosti „Ivo Pilar“, Hrvatsko katoličko sveučilište te Hrvatski institut za povijest. Kroz istraživačke metode društvenih, humanističkih i interdisciplinarnih područja znanosti ovim će se znanstveno-stručnim skupom upotpuniti dosadašnje historiografske praznine, donijeti na temelju postojećih znanja novostečene spoznaje te promicati značenje Virovitice u kontekstu hrvatske crkvene, kulturne i društvene povijesti.

doc. dr. sc. Vlatko Smiljanić



Organizator

Franjevački samostan Virovitica

Znanstveni suorganizatori

Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu
Hrvatski institut za povijest-Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje
Hrvatsko katoličko sveučilište
Institut društvenih znanosti „Ivo Pilar“

Pokrovitelj

Grad Virovitica

Znanstveni odbor

akademik Stjepan Ćosić, predsjednik
prof. ddr. sc. Miljenko Brekalo
dr. sc. Marija Karbić, znanstvena savjetnica u trajnom izboru
prof. dr. sc. Hrvoje Kekez
doc. dr. sc. Stipe Ledić
dr. sc. Robert Skenderović, znanstveni savjetnik
doc. dr. sc. Vlatko Smiljanić
dr. sc. Dražen Živić, znanstveni savjetnik u trajnom izboru

Organizacijski odbor

doc. dr. sc. Vlatko Smiljanić, predsjednik
fra Ivica Jagodić, dipl. theol.
doc. dr. sc. Danijel Jurković
Alen Moslavac, mag. educ. hist. et mag. philol. hung.
Veronika Novoselac, mag. hist. et mag. comm.
Mihael Puljić, mag. educ. hist.



P R O G R A M

Četvrtak, 21. studenoga 2024. | Kazalište Virovitica, Trg Ljudevita Patačića 2

08.30 – 09.00 | **Prijava i registracija sudionika**

09.00 – 09.30 | **Otvaranje skupa i pozdravne riječi**

09.30 – 10.10 | **Uvodna predavanja**

Moderator: doc. dr. sc. Vlatko Smiljanić

09.30 – 09.50 | prof. emer. dr. sc. dr. h. c. **Mirjana Matijević Sokol** (Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija)

- Povijesno-diplomatička analiza povlastice hercega Kolomana Virovitici iz 1234. godine

09.50 – 10.10 | dr. sc. **Marija Karbić**, znanstvena savjetnica u trajnom izboru (Hrvatski institut za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje)

- Franjevci i dominikanci u Virovitici tijekom srednjeg vijeka

10.10 – 10.40 | **Sesija 1: Srednji vijek**

10.10 – 10.25 | prof. dr. sc. **Hrvoje Kekez** (Hrvatsko katoličko sveučilište, Sveučilišni odjel za povijest)

- O urbanom karakteru Virovitice u razvijenom i kasnom srednjem vijeku. Analiza središnjih funkcija naselja

10.25 – 10.40 | **Alen Moslavac**, mag. educ. hist. et philol. hung., doktorand (Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija) i **Mihaela Šemper**, univ. bacc. archeol.

- Sakralni objekti srednjovjekovne Virovitice

10.40 – 10.55 | **Rasprava**

10.55 – 11.10 | **Stanka**



11.10 – 11.55 | **Sesija 2: Novi vijek**

Moderator: doc. dr. sc. Stipe Ledić

11.10 – 11.25 | **Jakov Blagojević**, univ. mag. hist., doktorand (Hrvatsko katoličko sveučilište)

- Ivan Bánffy – gospodar Virovitice i palatin kralja Ivana Zapolje

11.25 – 11.40 | prof. dr. sc. **Hrvoje Petrić** (Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet)

- Virovitica u drugoj polovici 16. i tijekom 17. stoljeća

11.40 – 11.55 | **Sanja Baškarad**, univ. mag. archeol. (Gradski muzej Virovitica)

- Virovitica u osmanskom i post-osmanskome periodu: arheološka istraživanja, nalazi i povijesni izvori

11.55 – 12.10 | **Rasprava**

12.10 – 13.30 | **Ručak za sudionike i organizatore skupa**



13.30 – 14.45 | **Sesija 3: Moderno doba**

Moderator: Veronika Novoselac, mag. hist. et mag. comm.

13.30 – 13.45 | dr. sc. **Milan Vrbanus**, znanstveni savjetnik (Hrvatski institut za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje)

- Četvrt stoljeća u povijesti grada Virovitice – društveno-ekonomske prilike od 1720. do 1746. godine

13.45 – 14.00 | dr. sc. **Robert Skenderović**, znanstveni savjetnik (Hrvatski institut za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje)

- Matične knjige vjenčanih župe sv. Roka u Virovitici iz 18. stoljeća kao demografski izvor

14.00 – 14.15 | doc. dr. sc. **Stipe Ledić** (Hrvatsko katoličko sveučilište, Sveučilišni odjel za povijest)

- Fra Matija Bedeković, Synoptica descriptio Provinciae Franciscano-Ladislaiana pro conventu Veröcensi iz 1732. godine

14.15 – 14.30 | dr. sc. **Tomislav Smiljanić** (Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove) i **Ivan Smiljanić**, mag. phil. et mag. hist., doktorand

- Znanstveno i kulturno djelovanje virovitičkih franjevaca u 18. i 19. stoljeću

14.30 – 14.45 | **Nikola Cik**, mag. hist., doktorand (Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu)

- Stanovništvo Virovitice u 18. stoljeću prema zapisima u matičnim knjigama

14.45 – 15.00 | **Rasprava**

15.00 – 15.15 | **Stanka**



15.15 – 16.30 | **Sesija 4: Suvremeno doba**

Moderator: dr. sc. Robert Skenderović

15.15 – 15.30 | izv. prof. dr. sc. **Vlatka Vukelić** (Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija)

- Djelovanje sokolskih društava u Virovitici

15.30 – 15.45 | izv. prof. dr. sc. **Daniel Patafta** (Sveučilište u Zagrebu, Katoličko-bogoslovni fakultet)

- Virovitički franjevci u 20. stoljeću

15.45 – 16.00 | doc. dr. sc. **Vladimir Šumanović** (Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija)

- Crna legija u Podravini

16.00 – 16.15 | **Stanislav Artuković**, prof., doktorand (Državni arhiv u Virovitici)

- Vizije i programi – političke stranke u Virovitici između dva svjetska rata

16.15 – 16.30 | prof. dr. sc. **Mirko Lukaš** (Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, Filozofski fakultet)

- Oblici prosvjetne i kulturne djelatnosti radništva Virovitice tijekom druge polovice 20. stoljeća

16.30 – 16.45 | **Rasprava**

16.45 – 17.00 | **Zaključne riječi za prvi dan skupa**

17.15 – 18.30 | **Obilazak Gradskoga muzeja Virovitica uz stručno vodstvo za sudionike skupa**

18.45 – 20.00 | **Večera za sudionike i organizatore skupa u samostanskoj blagovaonici**



Petak, 22. studenoga 2024. | Kazalište Virovitica, Trg Ljudevita Patačića 2

10.00 – 10.45 | Sesija 5: Domovinski rat i stanovništvo

Moderator: Alen Moslavac, mag. hist. et mag. philol. hung.

10.00 – 10.15 | prof. ddr. sc. **Miljenko Brekalo**, znanstveni savjetnik u trajnom izboru (Institut društvenih znanosti Ivo Pilar)

- Afera Špegelj u funkciji kompromitiranja inherentnog prava na samoobranu u prvoj etapi Domovinskoga rata

10.15 – 10.30 | dr. sc. **Krešimir Bušić**, znanstveni suradnik i dr. sc. **Viktorija Kudra Beroš** (Institut za istraživanje migracija)

- Međunarodna humanitarna pomoć hrvatskoga iseljništva i međunarodnih institucija Gradu Virovitici tijekom Domovinskoga rata 1991. – 1993. Analiza naracija i proizvodnja emocija u lokalnom tisku na primjeru Virovitičkoga lista

10.30 – 10.45 | **Mihael Puljić**, mag. hist., doktorand (Industrijsko-obrtnička škola Slatina)

- Uhićenje i sudski proces protiv „Virovitičke skupine“ 1991. godine

10.45 – 11.00 | dr. sc. **Dražen Živić**, znanstveni savjetnik u trajnom izboru (Institut društvenih znanosti Ivo Pilar)

- Virovitica u modernim općim popisima stanovništva

11.00 – 11.15 | dr. sc. **Monika Balija** i doc. dr. sc. **Monika Komušanac** (Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija)

- Demografska problematika u Virovitici s obzirom na popise stanovništva iz 2011. i 2021.

11.15 – 11.30 | **Rasprava**

11.30 – 11.45 | **Stanka**



11.45 – 13.15 | **Sesija 6: Identitet i kultura grada Virovitice (1)**

Moderator: doc. dr. sc. Vlatko Smiljanić

11.45 – 12.00 | prof. dr. sc. **Dubravka Botica** (Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet)

- Gradnja i opremanje crkve sv. Roka u Virovitici, riznice barokne umjetnost kontinentalne Hrvatske

12.00 – 12.15 | prof. dr. sc. **Mario Cifrak** (Sveučilište u Zagrebu, Katoličko-bogoslovni fakultet)

- Teofilaktov komentar Pavlovih poslanica. Iz zbirke stranih knjiga 16. st. u virovitičkoj samostanskoj knjižnici

12.15 – 12.30 | prof. dr. sc. **Igor Kanižaj** (Hrvatsko katoličko sveučilište, Sveučilišni odjel za komunikologiju)

- Virovitički doprinos razvoju novinarstva i lokalne zajednice na primjeru novina Virovitičan

12.30 – 12.45 | dr. sc. **Tamara Bodor** (Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija)

- Jezična i identitetska obilježja virovitičkoga kraja kod treće generacije Hrvata u Brazilu – primjer Silvane Couthino

12.45 – 13.00 | mr. art. **Eva Kirchmayer Bilić**, umjetnička savjetnica (Sveučilište u Zagrebu, Muzička akademija)

- Sjećanja dr. Ive Kovačevića na glazbenika Jana Vlačimskog

13.00 – 13.15 | **Rasprava**

13.30 – 14.50 | **Ručak za sudionike i organizatore skupa**



15.00 – 16.15 | **Sesija 7: Identitet i kultura grada Virovitice (2)**

Moderator: Mihael Puljić, mag. hist.

15.00 – 15.15 | **Nikolina Hečimović**, mag. hist. art. (Gradski muzej Virovitica)

- „Prokušanost [rađa] nadom“ – višedimenzionalni pristup tumačenju prikaza i značenja školjke na primjeru baštine virovitičkoga kraja

15.15 – 15.30 | **Jasmina Jurković Petras**, dipl. etnolog i prof. povijesti (Gradski muzej Virovitica)

- Osobitosti Mikeša i mogućnosti sukreiranja identiteta Virovitice

15.30 – 15.45 | **Marina Mađarević**, mag. educ. philol. croat. i **Dubravka Sabolić**, prof. (Ogranak Matice hrvatske u Virovitici)

- Kulturni značaj časopisa Zavičaj

15.45 – 16.00 | **Veronika Novoselac**, mag. hist. et comm., doktorandica (Hrvatsko katoličko sveučilište, Sveučilišni odjel za povijest)

- Ostavština fra Paškala Cvekana u virovitičkom samostanskom arhivu

16.00 – 16.15 | **Dubravka Sabolić**, prof. (Ogranak Matice hrvatske u Virovitici)

- Virovitički majstori stolari – od tradicije do industrijskog oblikovanja i/ili dizajna

16.15 – 16.30 | **Rasprava**

16.30 – 16.50 | **Završne riječi organizatora i zatvaranje skupa**

17.00 – 18.30 | **Obilazak Samostanskoga muzeja uz stručno vodstvo za sudionike skupa**

18.30 – 20.00 | **Večera za sudionike i organizatore skupa**



KNJIŽICA
SAŽETAKA

prof. emer. dr. sc. dr. h. c. **Mirjana Matijević Sokol**

(Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija)

POVIJESNO-DIPLOMATIČKA ANALIZA POVLASTICE HERCEGA KOLOMANA VIROVITICI IZ 1234. GODINE

SAŽETAK:

Herceg Koloman 1234. godine izdao je povlasticu naselju magna villa Wereuche. Isprava nije sačuvana u izvorniku nego u vjerodostojnoj kopiji Stolnobiogradskog kaptola iz 1356. godine. Povlastica zrcali politike hercega Kolomana koji je u Slavoniji provodio reforme u sklopu kojih je poticao podizanje naselja na istaknutim mjestima, jer su doseljenici (hospites) utjecali na razvoj privrede, na zanate, trgovinu itd. Privilegijima koje je herceg Koloman dodjeljivao naselja su dobivala najčešće status trgovišta (villa). U njima, pa i u ovom izdanom naselju Wereuche regulirana su prava doseljenika koja su se odnosila na raspolaganje imovinom, na carine, prava nasljeđivanja, ovlasti suca koji je nosio naziv villicus. U izlaganju će se propitati diplomatska i povijesna vjerodostojnost ove isprave u usporedbi s drugim sličnim povlasticama.

KLJUČNE RIJEČI:

Herceg Koloman, povlastice, srednji vijek, Virovitica



dr. sc. **Marija Karbić**, znanstvena savjetnica u trajnom izboru

(Hrvatski institut za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje)

FRANJEVCI I DOMINIKANCI U VIROVITICI TIJEKOM SREDNJEG VIJEKA

SAŽETAK:

U prilogu će se govoriti, koliko to bude moguće s obzirom na sačuvane izvore, o prisutnosti i djelovanju franjevaca i dominikanaca u Virovitici tijekom srednjeg vijeka. Pokušat će se utvrditi koji su čimbenici utjecali na osnivanje tamošnjih samostana ovih redova i odgovoriti na pitanje je li pritom bitnu ulogu imao urbani karakter samog naselja, koji se općenito gledano smatra odlučujućim, ili drugi faktori (poput interesa krune). Nastojat će se prikazati položaj franjevačkog i dominikanskog samostana u Virovitici unutar franjevačkog, odnosno dominikanskog reda, a promatrat će se i kako su različiti faktori, primjerice osmanlijski pritisak ili dinastičke borbe, utjecali na njihovu sudbinu.

KLJUČNE RIJEČI:

dominikanci, franjevci, srednji vijek, Virovitica



prof. dr. sc. **Hrvoje Kekez**

(Hrvatsko katoličko sveučilište, Sveučilišni odjel za povijest)

O URBANOM KARAKTERU VIROVITICE U RAZVIJENOM I KASNOM SREDNJEM VIJEKU. ANALIZA SREDIŠNJIH FUNKCIJA NASELJA

SAŽETAK:

Sačuvani, poglavito, pisani izvori jasno svjedoče da je Virovitica u razvijenom i kasnom srednjem vijeku imala jasno izražen urbani karakter te se u izlaganju namjerava napraviti analiza središnjih funkcija virovitičkog naselja u razmatranom periodu. Naime, svako je naselje u pojedinom promatranom vremenskom periodu imalo određene funkcije kako za svoje stanovnike, tako i za svoju bližu ili dalju okolicu. Značajan poticaj analizi središnjih funkcija naselja sa ciljem definiranja stupnja urbanog karaktera pojedinog naselja dao 1933. godine njemački geograf Walter Christaller svojom knjigom o središnjim mjestima u južnoj Njemačkoj. Prema Christallerovoj teoriji središnjih mjesta važnost naselja nije isključivo određivao broj stanovnika, već njegove gospodarske (u srednjem vijeku trgovina, obrt...), obrambene, prometne, političke, administrativne, kulturne i religijske funkcije naselja. Christallerovu metodu u hrvatskoj i bliskoj joj mađarskoj historiografiji primjenjivali su i dorađivali brojni istraživači, pri čemu treba naglasiti mađarskog povjesničara Andrása Kubinyija koji razradio model bodovanja pojedinih središnjih funkcija naselja sa ciljem analize urbanog razvoja prostora Ugarsko-Hrvatskog Kraljevstva tijekom srednjega vijeka. U izlaganju će se primijeniti Kubinyijev model, tj. dorađeni model što ga je izložio Danijel Jelaš, temeljen na analizi prvenstveno pisanih vrela kako bi se definirao urbani karakter Virovitice u razvijenom i kasnom srednjem vijeku.

KLJUČNE RIJEČI:

razvijeni i kasni srednji vijek, središnje funkcija naselja, Virovitica, urbanizam



Alen Moslavac, mag. educ. hist. et philol. hung., doktorand

(Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija)

Mihaela Šemper, univ. bacc. archeol.

(Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet Zagreb)

SAKRALNI OBJEKTI SREDNJOVJEKOVNE VIROVITICE

SAŽETAK:

Autori se u radu bave sakralnim objektima na prostoru Virovitice u razdoblju srednjega vijeka. Rad donosi sažeti prikaz dosadašnjih povijesnih i arheoloških istraživanja Virovitice te daje povijesni kontekst sakralne arhitekture grada. U radu se detaljnije analiziraju arheološki nalazi te dosad iznijete hipoteze i dokazi o romaničkoj crkvi Blažene Djevice Marije koji su podignuli franjevci oko 1280. godine na području sadašnje Župne crkve sv. Roka u Virovitici te samostana Manje braće u neposrednoj blizini s pripadajućim grobljem oko same crkve. Nadalje, rad interpretira i raščlanjuje dokaze o postojanju Župne crkve svetih Kuzme i Damjana spomenute u ispravama 1334. godine te dominikanske crkve svetog Spasitelja spomenute 1290. godine. Osim navedenog, rad donosi kraći pregled srednjovjekovnih kapelica na području grada te hijerarhijski prikaz crkvene jurisdikcije i religijskih odnosa. Temeljem ovih saznanja i spoznaja o sakralnim objektima u radu se Viroviticu pozicionira kao važnije središte srednjovjekovne Slavonije.

KLJUČNE RIJEČI:

arheologija, crkva, srednji vijek, sakralna arhitektura, Virovitica



Jakov Blagojević, univ. mag. hist., doktorand

(Sveučilište obrane i sigurnosti „Dr. Franjo Tuđman“)

IVAN BÁNFFY – GOSPODAR VIROVITICE I PALATIN KRALJA IVANA ZAPOLJE

SAŽETAK:

Naslijedivši oca Nikolu V., Ivan IV. Bánffy je početkom 16. stoljeća postao gospodar Virovitice i nasljedni župan Virovitičke županije. U bitci na Mohačkom polju 1526. bio je suzapovjednik banskog banderija, a nakon bitke postao je pristalica kralja Ivana Zapolje koji ga je, prema Istvánffy, smatrao svojim najvjernijim slugom. U izlaganju se razlažu okolnosti slijedom kojih je virovitički vlastelin postao Zapoljin palatin i razlozi zbog kojih je, unatoč nepovoljnim okolnostima, svom izboru ostao vjeran do smrti 1534. Ispituje se i kako su prijestolne borbe i Bánffyevi politički afiniteti utjecali na položaj Virovitice izložene sve većoj osmanskoj ugrozi.

KLJUČNE RIJEČI:

Ivan Bánffy, Ivan Zapolja, palatin, Virovitica



prof. dr. sc. **Hrvoje Petrić**

(Odsjek za povijest, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu)

VIROVITICA U DRUGOJ POLOVICI 16. I TIJEKOM 17. STOLJEĆA

SAŽETAK:

Nakon 1543. Virovitica će se naći u pograničnoj zoni prema Osmanskom Carstvu, a tijekom rata koji je 1551. izbio između Habsburgovaca i Osmanlija u Erdelju, 1552. Virovitica predajom dolazi pod osmansku vlast. Kako su osmanska osvajanja zaustavljena, Virovitica je kao pogranično uporište postala dio krajišta s postrojbom od nekoliko stotina vojnika. Virovitica funkcionira kao palanka ili varoš gdje su uz muslimane živjeli malobrojni kršćani, a od početka 17. stoljeća i kao sjedište kapetanije. Osmanlije su Viroviticu 1684. predali kršćanskoj vojsci, a muslimansko stanovništvo je iselilo. Slijedila je obnova isprva pod vojnom, a kasnije komorskom upravom.

KLJUČNE RIJEČI:

16. stoljeće, 17. stoljeće, krajište, Virovitica



Sanja Baškarad, mag. archeol.

(Gradski muzej Virovitica)

VIROVITICA U OSMANSKOM I POST – OSMANSKOM PERIODU: ARHEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA, NALAZI I POVIJESNI IZVORI

SAŽETAK:

Novi vijek za Viroviticu predstavljao je burno razdoblje. Značajna uloga koja joj je tada pripisana vezana je uz njen važan strateški položaj i obrambenu funkciju od Osmanlija zahvaljujući, ponajprije, impresivno građenoj srednjovjekovnoj nizinskoj utvrdi, o čemu dodatno svjedoče povijesni izvori. U radu se iznose postojeće i nove spoznaje dobivene arheološkim istraživanjima na virovitičkoj utvrdi, s posebnim osvrtom na istraživanja 2017. godine, kao i njena funkcija za vrijeme prodora Osmanlija. Tragovi osmanske kulture prikazuju se kroz arheološke nalaze i predmete iz perioda 16. – 19. stoljeća.

KLJUČNE RIJEČI:

arheologija, novi vijek, Osmanlije, utvrda



dr. sc. **Milan Vrbanus**, znanstveni savjetnik

(Hrvatski institut za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje)

ČETVRT STOLJEĆA U POVIJESTI GRADA VIROVITICE – DRUŠTVENO-EKONOMSKE PRILIKE OD 1720. DO 1746. GODINE

SAŽETAK:

Virovitica nije uspjela krajem 17. i početkom 18. stoljeća dobiti od Caraffine komisije magistratsku instrukciju kao što su je dobili Osijek i Požega, pa su Virovitičani imali drugačiji status od stanovnika Osijeka i Požege. Komorski službenici popisali su od 1720. do 1746. nekoliko puta okrug Viroviticu, pa i samu Viroviticu. Primjenom kvantitativnih metoda analizirat ću popis Virovitice kako bi utvrdio promjene u demografskim, društvenim i ekonomskim prilikama u naselju tijekom ¼ stoljeća (od 1720. do 1746.). Pri tome ću nastojati prikazati utjecaj društvenih prilika u Slavoniji na demografske, društvene i ekonomske prilike u Virovitici. Prikazat ću opterećenost Virovitičana financijskim i radnim obavezama prema civilnim i vojnim institucijama te njihov životni standard u analiziranom razdoblju.

KLJUČNE RIJEČI:

Virovitica, stanovništvo, gospodarstvo, poljoprivreda, obrt, trgovina, životni standard



dr. sc. **Robert Skenderović**, znanstveni savjetnik
(Hrvatski institut za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje)

MATIČNE KNJIGE VJENČANIH ŽUPE SV. ROKA U VIROVITICI IZ 18. STOLJEĆA KAO DEMOGRAFSKI IZVOR

SAŽETAK:

Nakon oslobođenja od osmanlijske vlasti u Virovitici se uspostavlja redovita župska aktivnost katoličke župe sv. Roka koja uključuje i vođenje matičnih knjiga. Najstarija matična knjiga rođenih i vjenčanih vodi se već od 1686. godine, svega dvije godine nakon uspostave habsburške vlasti. Župske matične knjige sačuvane su za čitavo razdoblje 18. stoljeća i one predstavljaju izuzetno važan izvor za istraživanje tema iz demografske povijesti. Analiza matičnih knjiga vjenčanih župe sv. Roka iz 18. stoljeća ima za cilj utvrditi prvo jesu li vođene u kontinuitetu. Nakon toga slijedi dubinska analiza koja omogućava utvrđivanje važnih činjenica: migracije (podrijetla) mladenaca, mreže kumstava te sezonski ritam vjenčanja. Pokazat će se da navedene analize omogućavaju uvid u društvenu strukturu grada. Ponajviše je tu važno da se temeljem analize matičnih knjiga vjenčanih može rekonstruirati gradska elita, ali i drugi društveni odnosi među stanovnicima (npr. cehovsko-profesionalne veze). Analiza ove vrste izvora omogućava i određeni uvid u etničku strukturu, a sve su to važni podaci koji svjedoče o stanovništvu Virovitice u 18. stoljeću. Razrađeni metodološki pristup omogućava da matične knjige vjenčanih, koje na prvi pogled izgledaju kao suhoparan izvor, mogu pričati vrlo zanimljive povijesne priče.

KLJUČNE RIJEČI:

Virovitica, 18. stoljeće, matične knjige vjenčanih, župa sv. Roka, demografska povijest



doc. dr. sc. **Stipe Ledić**

(Hrvatsko katoličko sveučilište, Sveučilišni odjel za povijest)

FRA MATIJA BEDEKOVIĆ, *SYNOPTICA DESCRIPTIO PROVINCIAE FRANCISCANO-LADISLAIANAE PRO CONVENTU VERÖCENSI* IZ 1732. GODINE

SAŽETAK:

Franjevački arhiv Virovitica posjeduje uvezani latinski rukopis (34 stranice) naslova *Synoptica descriptio Provinciae Franciscano-Ladislaianae pro conventu Veröcensi* (in Archyvio conservanda; compillata 1732.). Autor navedenog "Kratkog pregleda" franjevačke Provincije sv. Ladislava iz 1732. G. je tadašnji gvardijan virovitičkog samostana fra. Matija Bedeković. U izlaganju se pored samog sadržaja problematizira namjena navedenog sinopsisa. Iza kratke povijesti uspostave provincije autor je obradio svaki pojedini samostan. Na kraju je donio popis i osnovne informacije o ministrima provincije. Nakon 1732. popis ministara upisivan je do 1771. g. različitim rukopisima.

KLJUČNE RIJEČI:

fra Matija Bedeković; Provincija sv. Ladislava; synoptica descriptio; virovitički samostan



dr. sc. **Tomislav Smiljanić**

(Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove)

Ivan Smiljanić, mag. phil. et mag. hist., doktorand

ZNANSTVENO I KULTURNO DJELOVANJE VIROVITIČKIH FRANJEVACA U 18. I 19. STOLJEĆU

SAŽETAK:

Franjevački red već od svojega nastanka u 13. stoljeću kao jedno od svojih temeljnih poslanja vidi upravo razvoj znanosti i kulture, pa je stoga i imao toliko izniman utjecaj na proces osnivanja europskih sveučilišta ne samo svojim mnogobrojnim doprinosima na području filozofije i teologije nego i u mnogim drugim društvenim i kulturnim sferama europskoga života. Iznimka od toga svakako nisu bili ni virovitički franjevci koji su od svojega ponovnoga dolaska u Viroviticu, nakon oslobođenja od Osmanlija 1684. godine, bili ključni nositelji razvoja znanosti, obrazovanja i kulture, poglavito kroz osnivanje i djelovanje samostanske visoke teološke i filozofske škole u 18. i 19. stoljeću. Samostansko teološko i filozofsko visoko učilište virovitičkih franjevaca bilo je ishodište obrazovanja na virovitičkomu području, dok je franjevačko djelovanje nesumnjivo presudno utjecalo na razvoj virovitičkoga kulturnog i društvenog života.

KLJUČNE RIJEČI:

filozofija, franjevci, kultura, obrazovanje, teologija



Nikola Cik, mag. hist., doktorand
(Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu)

STANOVNIŠTVO VIROVITICE U 18. STOLJEĆU PREMA ZAPISIMA U MATIČNIM KNJIGAMA

SAŽETAK:

Cilj je izlaganja opisati osnovna demografska kretanja (natalitet i mortalitet) na temelju zapisa u trenutku najvažnijih vitalnih događaja stanovništva Virovitice (rođenje, sklapanje braka i smrt) u župnim matičnim knjigama. Nastoji se ispitati utjecaje političkih i društvenih događanja te epidemija i prirodnih nepogoda na stanovništvo, utvrditi sezonska kretanja vitalnih događaja, prepoznati povoljna demografska razdoblja te svoje spoznaje staviti u kontekst demografskih kretanja u predmoderno doba. U fokusu istraživanja je većinsko katoličko stanovništvo, a očekuje se doprinos poznavanju povijesti imenskog i prezimenskog sustava, proučavanju povijesti obitelji, poznavanju migracija i razmještaju stanovništva u naselju i okolici u 18. st.

KLJUČNE RIJEČI:

18. stoljeće, matične knjige, povijesna demografija, stanovništvo



izv. prof. dr. sc. **Vlatka Vukelić**
(Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija)

DJELOVANJE SOKOLSKIH DRUŠTAVA U VIROVITICI

SAŽETAK:

Prvo sokolsko društvo organizirano je u Češkoj 1862. godine pod vodstvom Miroslava Tyrša. Obzirom da je predstavljalo i simboličku borbu protiv germanizacije i mađarizacije, istoimene organizacije osnivaju se i u ostalim dijelovima Habsburške Monarhije u kojima živi slavensko stanovništvo. U Hrvatskoj se sokolska misao počela širiti od 1874. godine, kada je u Zagrebu osnovano sportsko društvo „Hrvatski Sokol“. Iz Zagreba sokolske se ideje šire diljem Banske Hrvatske, a do Virovitice formalno dolaze 1906. godine. O radu sokolskog društva u Virovitici obilje je arhivske građe, o kojoj je interese tek nedavno pojačano iskazan. U ovome izlaganju sumirati ćemo najvažnije segmente iz rada virovitičkog sokolskog društva, koje je pored sportskog karaktera imalo i šira društvena obilježja. Na taj je način Hrvatski sokol imao mogućnost širenja domoljubnih ideja. Prva velika prekretnica u radu ovoga društva dogodila se uslijed početka Prvoga svjetskog rata, kada je zabranjen rad svih društava. Rad društva obnovljen je nakon rata, ali je sadržajno i društveno omeđen i opterećen novim političkim prilikama u zemlji. Stoga je rad nove sokolske organizacije u razdoblju od 1921. do 1930. značajno formiran ideološkim stremljenjima. Godine 1930. osnovan je Sokol Kraljevine Jugoslavije, sukladno društveno-političkim prilikama koje su u zemlji nastupile nakon objave Šestosiječanjske diktature. Posljednja sokolaška aktivnost u Virovitica zabilježena je 6. siječnja 1941. godine. Kotarska je oblast službenom odredbom 11. travnja 1941. donijela odluku o raspuštanju svih sokolskih društava u Virovitici.

KLJUČNE RIJEČI:

Hrvatski sokol, prva polovica 20.st, sokolska društva, Virovitica



izv. prof. dr. sc. **Daniel Patafta**
(Sveučilište u Zagrebu, Katoličko-bogoslovni fakultet)

VIROVITIČKI FRANJEVCI U 20. STOLJEĆU

SAŽETAK:

Povijest 20. stoljeća vrijeme je velikih povijesnih događaja, političkim lomova i njima izazvanih društvenih promjena. Sve ove promjene odražavale su se na globalnoj, nacionalnoj i lokalnoj razini. Grad Virovitica stoljećima je bio jedna od vitalnih urbanih sredina kontinentalne Hrvatske, na granici Slavonije i sjeverozapadne Hrvatske spajao je dvije tradicije jednoga naroda. U središta crkvenog, a počesto društvenog, kulturnog i obrazovnog života grada nalazio se franjevački samostan, kao najstarija crkvena institucija u gradu. Svi lomovi hrvatske povijesti 20. stoljeća ostavili su traga na životu virovitičkih franjevaca. U ovom izlaganju biti će dan pregled ključnih trenutaka i promjena na političkom i društvenom planu koji su obilježili život virovitičkog samostana u 20. stoljeću.

KLJUČNE RIJEČI:

20. stoljeće, franjevci, Virovitica, društvo, vjerski život



doc. dr. sc. **Vladimir Šumanović**
(Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija)

CRNA LEGIJA U PODRAVINI

SAŽETAK:

Rad opisuje boravak V. ustaškog stajaćeg djelatnog zdruge, poznatog i pod nazivom *Crna legija*, na području Podravine. Zdrug je poslan u Podravinu početkom 1944., odnosno u siječnju te godine. Od tada pa do kraja rata, odnosno do početka svibnja 1945., boravi na tome području. Boravak *Crne legije* u Podravini obilježile su tri velike bitke – zauzimanje Koprivnice, zatim obrana Koprivnice i borba za Virovitički mostobran. U tim bitkama *Crna legija* se sukobila s Narodno-oslobodilačkom vojskom Jugoslavije (NOVJ), odnosno *partizanima*, a u bitci za Virovitički mostobran i sa sovjetskom vojskom, odnosno *Crvenom armijom*.

KLJUČNE RIJEČI:

Crna legija, Nezavisna Država Hrvatska, V. ustaški stajaći djelatni zdrug, Podravina, Rafael Boban.



Stanislav Artuković, prof., doktorand
(Državni arhiv u Virovitici)

VIZIJE I PROGRAMI – POLITIČKE STRANKE U VIROVITICI IZMEĐU DVA SVJETSKA RATA

SAŽETAK:

Kraj Prvog svjetskog rata velika je prekretnica u povijesti Hrvatske. Stvaranje nove države s drugim narodima i državama od kojih je Kraljevina Srbija bila najmoćniji čimbenik, odredilo je povijest hrvatskoga naroda gotovo cijelo stoljeće. Nakon donošenja Vidovdanskih ustava, država je definirana kao parlamentarna monarhija. Političke stranke (bez obzira na česte kraljeve intervencije) postaju nositelji političkog života na svim državnim razinama. U Virovitici u to vrijeme djeluju sve značajnije stranke. Radom želimo prikazati okolnosti njihovog nastanka te političke programe koje su predstavljale biračima u samom trgovištu, odnosno gradu tijekom međuratnog razdoblja.

KLJUČNE RIJEČI:

Kraljevina Jugoslavija, međuratno razdoblje, političke stranke, politički programi, Virovitica



prof. dr. sc. **Mirko Lukaš**

(Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, Filozofski fakultet)

OBLICI PROSVJETNE I KULTURNE DJELATNOSTI RADNIŠTVA VIROVITICE TIJEKOM DRUGE POLOVICE 20. STOLJEĆA

SAŽETAK:

Završetkom Drugog svjetskog rata i donošenjem Zakona o obveznom osmogodišnjem pučkom obrazovanju na području Hrvatske započinje osmišljavanje mnogobrojnih aktivnosti za provođenje opismenjavanja i dopunske izobrazbe radnika i seljaka. Otvaranjem industrijskih pogona i formiranjem radničke klase pristupa se intenzivnoj brizi društva za njezinu izobrazbu, podizanje kulturne i oblikovanju političko-ideološke svijesti. U provođenju ovih aktivnosti vlastima su se vrlo pogodnima činila „sveučilišta“ kao oblici dopuskog odgoja, obrazovanja i osposobljavanja za pojedina radnička zanimanja i njihovu društvenu animaciju. Jedan od mogućih oblika sveopćeg pristupa što većem broju stanovništva bilo je tzv. „radničko sveučilište“. U okviru djelatnosti ove institucije osmišljeni su mnogi oblici radničkog aktivizma i djelovanja u svojoj lokalnoj zajednici i širem okruženju. U Virovitici je 1953. godine utemeljeno Radničko sveučilište „Tomo Maretić“. U opisu djelatnosti ove ustanove bila je mogućnost za dovršetak pune osnovne osmogodišnje škole, dopunsko obrazovanje radništva i mogućnost stjecanja polukvalifikacije ali i prve kvalifikacije za radnika u industriji. U brizi za izgradnju, oblikovanje ali i nadzor ideološke svijesti radnika osmišljena radničko kulturno-prosvjetna zajednica koja je u svojoj skrbi imala aktivnosti Centra za kulturu i izvanškolski rad djece i odraslih, poput kazališne djelatnosti, izložbi slika i slično. U ovom se radu analizom sadržaja izvorna arhivske građe donose prikazi normativnih akata o utemeljenju i djelatnosti ove institucije, deskripcija programa rada, polaznika i sudionika aktivnosti sve do njezinog ukidanja i prestanka rada te ponovne uspostave 1985. godine pod novim nazivom Centar kulture Virovitica.

KLJUČNE RIJEČI:

aktivizam, dopunsko obrazovanje, izobrazba, kvalifikacija, radništvo



DOMOVINSKI RAT I STANOVNIŠTVO

prof. ddr. sc. **Miljenko Brekalo**, znanstveni savjetnik u trajnom izboru
(Institut društvenih znanosti Ivo Pilar)

AFERA ŠPEGELJ U FUNKCIJI KOMPROMITIRANJA INHERENTNOG PRAVA NA SAMOOBRANU U PRVOJ ETAPI DOMOVINSKOGA RATA

SAŽETAK:

Domovinski rat, na strategijskoj razini, sastoji se od triju etapa. U prvoj etapi koja je trajala do 2. siječnja 1992., odnosno do potpisivanja Sarajevskoga mirovnog sporazuma, izvršena je agresija na Hrvatsku.

Politički predstavnici nositelja velikosrpske politike u SFRJ-u, naročito velikosrpski orijentirani članovi Predsjedništva SFRJ-a i zapovjedna struktura JNA-a, na čelu sa saveznim sekretarom za narodnu obranu general-armije Veljkom Kadijevićem, Republici Hrvatskoj osporavali su inherentno pravo na samoobranu.

U ovom znanstvenom bit će obrađena pravna osnova (*legalis basis*) prava na samoobranu prema tadašnjoj legislativi SFRJ-a, Republike Hrvatske i međunarodnoga prava.

KLJUČNE RIJEČI:

Domovinski rat, inherentno pravo, KOS, JNA, samoobrana



dr. sc. **Krešimir Bušić**, znanstveni suradnik

(Institut za istraživanje migracija)

dr. sc. **Viktorija Kudra Beroš**

(Institut za istraživanje migracija)

MEĐUNARODNA HUMANITARNA POMOĆ HRVATSKOGA ISELJENIŠTVA I MEĐUNARODNIH INSTITUCIJA GRADU VIROVITICI TIJEKOM DOMOVINSKOGA RATA 1991. – 1993. ANALIZA NARACIJA I PROIZVODNJA EMOCIJA U LOKALNOM TISKU NA PRIMJERU VIROVITIČKOGA LISTA

SAŽETAK:

Autori u radu na temelju ranijih istraživanja donose socio-povijesnu analizu te analizu narativa pružanja humanitarne pomoći lokalnim zajednicama u Republici Hrvatskoj koju su slale međunarodne humanitarne institucije te posebice hrvatsko iseljeničtvo na početku i tijekom Domovinskoga rata u razdoblju od 1991. do 1993. godine. Pritom je naglasak na analizi narativa i proizvodnji emocija u tekstovima objavljenima na stranicama lokalnog tiska, tj. Virovitičkoga lista. Navedeni tekstovi pružaju obilje podataka o zaštiti i skrbi izbjeglica i prognanika s ratom ugroženih prostora koji su se zbog ratnih okolnosti izazvanih velikosrpskom agresijom na prostor RH našli siguran smještaj u Gradu Virovitici. U tom pogledu poseban naglasak je na emotivnoj dimenziji narativa te njenom učinku koje u Virovitičkom listu iskazuju hrvatski iseljenici o potrebi pružanja pomoći domovini i njenom ugroženom i prognanom stanovništvu.

KLJUČNE RIJEČI:

Virovitica, Domovinski rat, humanitarna pomoć, hrvatsko iseljeničtvo, Virovitički list, analiza narativa, emocije



DOMOVINSKI RAT I STANOVNIŠTVO

Mihael Puljić, mag. hist., doktorand
(Industrijsko-obrtnička škola Slatina)

UHIĆENJE I SUDSKI PROCES PROTIV „VIROVITIČKE SKUPINE“ 1991. GODINE

SAŽETAK:

Rat za Hrvatsku započeo je u Virovitici. I to 25. siječnja 1991. godine uhićenjem „virovitičke skupine“ zbog, između ostalog, i optužbi za oružanu pobunu protiv SFRJ. Bila je to kulminacija višemjesečnih događaja u Virovitici, jednom od tri grada na „mitskog zapadnoj granici Velike Srbije“. Uhićenju je prethodilo prvo opkoljavanje vojarne JNA u Hrvatskoj 21./22. siječnja, a cilj Kontraobavještajne službe JNA i uhićenja „virovitičke skupine“ bio je dobiti legitimitet predsjedništva SFRJ za izvršenje vojnog udara u Hrvatskoj i rušenje legalne izabrane vlasti. Unatoč višegodišnjim zatvorskim kaznama proglašenjem neovisnosti 25. lipnja 1991. iste postaju pravno ništavne, a uhićenje i suđenje „virovitičkoj skupini“ ostaje jedan od ključnih događaja u cijelom Domovinskom ratu i kogačič koji je pokrenuo Hrvatsku u borbi za samostalnost i neovisnost.

KLJUČNE RIJEČI:

Domovinski rat, Kontraobavještajna služba, sudski proces, „virovitička skupina“



dr. sc. **Dražen Živić**, znanstveni savjetnik u trajnom izboru
(Institut društvenih znanosti Ivo Pilar)

VIROVITICA U MODERNIM OPĆIM POPISIMA STANOVNIŠTVA

SAŽETAK:

Prvi moderan opći popis stanovništva u hrvatskim krajevima održan je 1857., svega nekoliko godina nakon što su utvrđeni međunarodno usporedivi kriteriji i načela popisivanja stanovništva. Od te godine do 2021. kada je proveden posljednji opći popis stanovništva u Hrvatskoj, održano je ukupno 17 popisa, čiji su rezultati objavljeni, ali nisu u cijelosti međusobno usporedivi zbog primjene različite popisne metodologije. Od 1857. do 2021. broj ukupnog stanovništva u Virovitici (naselje) povećan je za 229,5%, dok je u Gradu Virovitici povećan za 296,4%, što upućuje na izraženu demografsku dinamiku. No, detaljniji uvid u predznak i intenzitet brojčanog (popisnog) kretanja stanovništva pokazuje stanovitu međupopisnu kolebljivost te dominantna depopulacijska obilježja nakon 1991. godine. Na temelju rezultata općih popisa stanovništva u radu će se analizirati demografska dinamika na razini naselja i Grada Virovitica kako bi se utvrdili osnovni trendovi i tipovi intenziteta međupopisne promjene te ocijenio utjecaj demografskih i nedemografskih odrednica populacijske dinamike. Uz navedeno, analizirat će se i odabrane strukturno-demografske značajke Virovitice (naselja i Grada) u posljednjih pedesetak godina.

KLJUČNE RIJEČI:

Demografski razvoj, Grad Virovitica, naselje Virovitica, popisi stanovništva



dr. sc. **Monika Balija**

(Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija)

doc. dr. sc. **Monika Komušanac**

(Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija)

DEMOGRAFSKA PROBLEMATIKA U VIROVITICI S OBZIROM NA POPISE STANOVNIŠTVA IZ 2011. I 2021.

SAŽETAK:

Rezultati popisa 2021. potvrdili su sve negativnosti najavljivane podacima o prirodnom kretanju i vanjskoj migraciji stanovništva Republike Hrvatske u posljednjih desetak godina. Osim smanjenja ukupnoga broja stanovnika Republike Hrvatske od 9,64 %, prema rezultatima popisa 2021. u posljednjem međupopisnom razdoblju smanjenje broja stanovnika zabilježile su sve hrvatske županije, a nekoliko njih, među kojima je i Virovitičko-podravska županija, izgubilo je više od 15 % stanovništva. Cilj je istraživanja stoga, na temelju rezultata popisa te podataka vitalne statistike, utvrditi i analizirati promjene u kretanju stanovništva Virovitičko-podravske županije u posljednja dva međupopisna razdoblja, s posebnim naglaskom na demografski razvoj Virovitice od 2011. do 2021. godine.

KLJUČNE RIJEČI:

demografski razvoj, depopulacija, popis 2021., Virovitica, Virovitičko-podravska županija



IDENTITET I KULTURA GRADA VIROVITICE

prof. dr. sc. **Dubravka Botica**
(Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet)

GRADNJA I OPREMANJE CRKVE SV. ROKA U VIROVITICI, RIZNICE BAROKNE UMJETNOST KONTINENTALNE HRVATSKE

SAŽETAK:

Crkva franjevačkog samostana u Virovitici predstavlja jedan od najznačajnijih spomenika 18. stoljeća u Hrvatskoj. Vrijedna arhitektura i oprema svrstavaju je u „riznicu barokne umjetnosti“, kao je već prepoznato u literaturi. U gradnji i opremanju crkve odražavaju se najvažnija stilska strujanja tog razdoblja, od zrelog baroka u arhitekturi do prijelaza kasnog baroka u klasicizam u oltarima i skulpturi. U izlaganju će biti predstavljeni najvažniji autori djela u crkvi, nove spoznaje istraživanja te naznačena još otvorene teme za buduća istraživanja, a sama arhitektura i oprema crkve bit će razmotreni u kontekstu umjetnosti 18. stoljeća u kontinentalnoj Hrvatskoj te šire, u kontekstu srednjoeuropske umjetnosti.

KLJUČNE RIJEČI:

Virovitica, franjevačka crkva, barok, klasicizam



IDENTITET I KULTURA GRADA VIROVITICE

prof. dr. sc. **Mario Cifrak**

(Sveučilište u Zagrebu, Katoličko-bogoslovni fakultet)

TEOFILAKTOV KOMENTAR PAVLOVIH POSLANICA. IZ ZBIRKE STRANIH KNJIGA 16. ST. U VIROVITIČKOJ SAMOSTANSKOJ KNJIŽNICI

SAŽETAK:

Teofilakt (oko 1055. – poslije 1107.) je bio ohridski nadbiskup. Njegovi biblijski komentari temelje se na učenjima Ivana Krizostoma, ali zadržavaju svoje mjesto u egzegetskoj literaturi zbog svoje točnosti, jezgrovitosti i uravnoteženosti. Početkom 16. st. ti komentari su imali važan utjecaj na *Novum Testamentum* i *Annotationes* Erazma iz Rotterdama. Riječ je o prvom tiskanom izdanju grčkog Novog zavjeta 1516. Teofilaktov komentar Pavlovih poslanica izdan 1564. nalazi se u knjižnici virovitičkog franjevačkog samostana. To pokazuje Teofilaktovu teološku važnost za kršćanski Zapad.

KLJUČNE RIJEČI:

biblijski komentari, Erazmo Roterdamski, Novi zavjet, Teofilakt Ohridski



IDENTITET I KULTURA GRADA VIROVITICE

prof. dr. sc. **Igor Kanižaj**

(Hrvatsko katoličko sveučilište, Sveučilišni odjel za komunikologiju)

VIROVITIČKI DOPRINOS RAZVOJU NOVINARSTVA I LOKALNE ZAJEDNICE NA PRIMJERU NOVINA VIROVITIČAN

SAŽETAK:

U povijesti novinarstva tjedne novine *Virovitičan* ostavile su veliki trag. Kao odraz vremena ove su prve virovitičke tjedne novine u velikoj mjeri utjecale na život i rad lokalne zajednice, pri čemu se vrlo važnom pokazala uloga urednika. Ivan Dobravec-Plevnik svojim je predanim radom i entuzijazmom usmjeravao rad ovih utjecajnih tjednih novina koje 125 godina od osnutka i dalje otkrivaju snagu važnost lokalnog novinarstva. U radu će biti prikazani rezultati analize sadržaja odabranih tjednika *Virovitičan* koji je izlazio od 1899. do 1929. godine. Analiza će ukazati na specifičnosti zastupljenosti žanrova, geografske određenosti tema, prisutnih izvora informacija, atribucije, korištenja stilskih figura, karakterističnost opreme naslova te konačno glavnih obilježja oglasa koji će s vremenom zauzeti važan dio novina.

KLJUČNE RIJEČI:

Virovitičan, povijest novinarstva, tjednik, selekcija vijesti



IDENTITET I KULTURA GRADA VIROVITICE

dr. sc. **Tamara Bodor**

(Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija)

JEZIČNA I IDENTITETSKA OBILJEŽJA VIROVITIČKOGA KRAJA KOD TREĆE GENERACIJE HRVATA U BRAZILU – PRIMJER SILVANE COUTHINO

SAŽETAK:

Silvana Couthino treća je generacija Hrvatice u Brazilu. Njezina baka je u svojim 20-im godinama, nakon Drugog svjetskog rata, iselila iz Suhopolja kraj Virovitice u Brazil. Silvana je u svojim srednjim godinama odlučila početi učiti jezik svoje bake te od nedavno pohađa online tečaj hrvatskoga jezika. Izlaganje se temelji na intervjuu s gospođom Silvanom kojim se nastoje ispitati motivi povezivanja s jezičnim naslijeđem svojih predaka te elementi tradicije prisutni u njenom odgoju, a koji su izravno naslijeđe kraja iz kojeg je potekla i u kojemu se formirala njezina baka.

KLJUČNE RIJEČI:

Brazil, Suhopolje, iseljavanje



IDENTITET I KULTURA GRADA VIROVITICE

mr. art. **Eva Kirchmayer Bilić**, umjetnička savjetnica
(Sveučilište u Zagrebu, Muzička akademija)

SJEĆANJA DR. IVE KOVAČEVIĆA NA GLAZBENIKA JANA VLAŠIMSKOG

SAŽETAK:

Gospodin dr. Ivo Kovačević, bio je član moje šire obitelji, te smo se, spletom zanimljivih okolnosti, iznimno povezali tijekom njegovih posljednjih godina života. Znajući da je bio učenik violine prof. Jana Vlašimskog, jednako kao i moj pok. djed Josip Kirchmajer, zamolila sam ga da mi ispriča svoja sjećanja na život u Virovitici u prvoj polovici 20. st., na moje pretke, članove uže i šire obitelji, a posebno na glazbeni život Virovitice, čiji je jedan od ključnih nositelja bio Jan Vlašimsky. Sjećanja dr. Ive Kovačevića snimana su u više navrata u Virovitici. Iz audio i video snimaka u trajanju od oko šest sati oblikovat će se izlaganje i rad, kojim se želi od zaborava otrgnuti važan dio virovitičke povijesti.

KLJUČNE RIJEČI:

glazba u Virovitici; glazbena škola Virovitica; Ivo Kovačević, Jan Vlašimsky



IDENTITET I KULTURA GRADA VIROVITICE

Nikolina Hečimović, mag. hist. art.
(Gradski muzej Virovitica)

„PROKUŠANOST [RAĐA] NADOM“ – VIŠEDIMENZIONALNI PRISTUP TUMAČENJU PRIKAZA I ZNAČENJA ŠKOLJKE NA PRIMJERU BAŠTINE VIROVITIČKOGA KRAJA

SAŽETAK:

U istraživanju će u fokusu biti religijska, ikonografska i likovna dimenzija pojma i pojave školjke počevši od vizualnih prikaza ovog motiva u okvirima virovitičkog franjevačkog sklopa. Istraživanje će se proširiti na baštinu virovitičkog područja uključujući i paleontološke nalaze, kao i proizvode od školjaka poput sedefa i bisera, čime će se ukazati na univerzalnost motiva, u kršćanskom tumačenju simbola nade, kao i na njegovu ukorijenjenost u svijest Virovitičana, ali i kršćana, čovjeka uopće.

KLJUČNE RIJEČI:

baština, ikonografija, kršćanstvo, školjka, Virovitica



IDENTITET I KULTURA GRADA VIROVITICE

Jasmina Jurković Petras, dipl. etnolog i prof. povijesti
(Gradski muzej Virovitica)

OSOBITOSTI MIKEŠA I MOGUĆNOSTI SUKREIRANJA IDENTITETA VIROVITICE

SAŽETAK:

Izazovi samoidentifikacije koju znatizeljno propitkuju naši gradovi u 21. stoljeću povezani su sa društvenim, političkim, turističkim a, u konačnici, i ekonomskim zahtjevima. Kreiranje turističke prepoznatljivosti u svrhu jačanja destinacijske vidljivosti zaslužno je za kolektivno traženje i naglašavanje povijesnih specifičnosti. Izlaganjem će se predstaviti višegodišnji etnološki rad na prikupljanju nematerijalne baštine: govora u Virovitici osobitog za skupinu pod nazivom Mikeši. Radom se će objediniti dosadašnje spoznaje, definirati povijesni prikaz i prezentirati osobitosti skupine. Također, predstaviti će se budući projekti važni za očuvanje i prezentaciju Mikeša.

KLJUČNE RIJEČI:

Identitet, Mikeši, Virovitica



IDENTITET I KULTURA GRADA VIROVITICE

Marina Mađarević, mag. educ. philol. croat.

(Ogranak Matice hrvatske u Virovitici)

Dubravka Sabolić, prof.

(Ogranak Matice hrvatske u Virovitici)

KULTURNI ZNAČAJ ČASOPISA ZAVIČAJ

SAŽETAK:

Časopis *Zavičaj* jedna je od značajnih tiskovina Virovitičko-podravske županije koja se od 1992. godine objavljuje u suradnji triju županijskih ogranaka Matice hrvatske (Virovitica, Slatina i Orahovica). Navedeni je časopis svojim sadržajem uvelike obogatio virovitičku kulturu i posvjedočio o promjenama povijesnih razdoblja. Ovim radom razlikovat će se rubrike, teme i ujednačenost znanstvenih i književnih radova tijekom godina te će se proučiti pojavnost virovitičkih tema u časopisu.

KLJUČNE RIJEČI:

časopis, Matica hrvatska, Ogranak, Zavičaj



IDENTITET I KULTURA GRADA VIROVITICE

Veronika Novoselac, mag. hist. et comm., doktorandica
(Hrvatsko katoličko sveučilište, Sveučilišni odjel za povijest)

OSTAVŠTINA FRA PAŠKALA CVEKANA U VIROVITIČKOM SAMOSTANSKOM ARHIVU

SAŽETAK:

Ostavština fra Paškala (Vjekoslava) Cvekana, istaknutoga proučavatelja arhivskoga gradiva franjevačkih samostana, s posebnim naglaskom na povijesne, kulturne, obrazovne i umjetničke aktivnosti reda, očituje se u bogatstvu i raznolikosti religijskoga, kulturnoga i povijesnoga naslijeđa koje je nastojao očuvati i promovirati. Posebno je značajan njegov doprinos u obnovi interijera samostanske crkve sv. Roka u Virovitici, gdje je proveo veći dio života. Ističući značaj samostanskih arhiva kao nezaobilaznih resursa u povijesno-kulturnim istraživanjima, rad razlaže Cvekanovu ostavštinu sačuvanu u virovitičkome samostanskom arhivu.

KLJUČNE RIJEČI:

crkveno-kulturna baština, fra Paškal Cvekan, franjevački red, virovitički samostanski arhiv



Dubravka Sabolić, prof.
(Ogranak Matice hrvatske u Virovitici)

VIROVITIČKI MAJSTORI STOLARI – OD TRADICIJE DO INDUSTRIJSKOG OBLIKOVANJA I/ILI DIZAJNA

SAŽETAK:

Obrtnici su u gospodarskom razvoju Virovitice imali važno mjesto. Kada se osvrnemo u prošlost, vidimo da su potrebe i način života stvorili brojne i raznolike zanate. Mnogi su obrti do danas nestali jer se promijenio način života, a drugi se pojavili. Njihovi proizvodi, alati i pribor postaju muzejski predmeti.

Obrada drveta u stolarskim radionicama ima dugu tradiciju. U vremenskom period od kraja XIX. do 70-ih godina XX. stoljeća Virovitica je raspolagala s petnaestak stolarskih radionica i majstora. Većinom su to bile stolarske radionice za gradnju i pokućstvo, proizvodile su od jednostavne do najfinije robe, običnog i luksuznog pokućstva po vlastitim i tuđim nacrtima, namještaj za urede i građevnu stolariju.

Iz pilane Drach d.d. (osnovana 1913.) poslije 1945. godine postepeno se razvio DIP/TVIN s uspješnom proizvodnjom kancelarijskog namještaja. Početak industrijske proizvodnje kancelarijskog namještaja u DIP-u Virovitica započinje sredinom 50-ih godina prošlog stoljeća.

Početakom 60-ih godina XX. stoljeća DIP Virovitica Tvornica kancelarijskog namještaja proizvodila je u suradnji sa saveznom zavodom za javnu upravu i republičkim birotehničkim centrima i stručnjacima OMT funkcionalni, estetski i kvalitetan kancelarijski namještaj, radne kabinete, radne sobe za referente, kancelarijske i klub garniture te ostali namještaj za kancelarije. Namještaj je bio namijenjen za opremanje organa uprave i privrednih organizacija u cijeloj zemlji. Preko tadašnjih izvoznih poduzeća DIP-ov kancelarijski namještaj izvezio se u zemlje zapadne Europe i SAD.

Od 1966. do 1980-ih. godina traje uspješna suradnja Drvno industrijskog kombinata TVIN s Bernardom Bernardijem. U kreativnom dijalogu s razvojnim odjelom TVIN-a nastaje niz uspješnih, višestruko nagrađivanih sistema komponibilnog namještaja. Ova suradnja pokazala je važnu ulogu dizajna kao snažnog pokretača gospodarskog razvoja i prepoznatljiv identitet koji se i danas pamti.

KLJUČNE RIJEČI:

Obrti, majstori stolari, industrijska proizvodnja, DIP/TVIN





**BIOGRAFIJE
SUDIONIKA**

prof. emer. dr. sc. dr. h. c. **Mirjana Matijević Sokol**

(Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija)

BIOGRAFIJA:

Mirjana Matijević Sokol rođena je u Splitu 1. lipnja 1952. godine gdje je završila osnovnu školu i klasičnu gimnaziju 1971. godine. Diplomirala je arheologiju i latinski jezik na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1976. godine.

U Zavodu za povijesne znanosti Jugoslavenske/Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu zaposlila se 1977. godine na mjestu asistenta za srednjovjekovnu građu. Iste godine upisala poslijediplomski studij povijesti, uz uvjet polaganja diferencijalnih ispita na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Magistrirala je 1985. godine s temom Toma Arhiđakon o počecima crkvene organizacije u srednjovjekovnom Splitu (mentor prof. dr. Nada Klaić). Doktorsku disertaciju Toma Arhiđakon i njegovo djelo, izrađenu pod mentorstvom prof. dr. Tomislava Raukara, 2. ožujka 1999. godine.

U Zavodu za povijesne znanosti HAZU pohađala je tečaj pomoćnih povijesnih znanosti tijekom 1985/1986. godine.

Od 1. veljače 1997. stalno je zaposlena na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U zvanje višeg predavača izabrana je 1996. godine, za docenta u prosincu 1999., izvanrednog profesora 16. srpnja 2004. godine, a redovitog profesora 10. ožujka 2009. godine te 23. svibnja 2014. u zvanje redovitog profesora u trajnom zvanju. Bila je vanjski suradnik Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, Hrvatskog katoličkog sveučilišta u Zagrebu i Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža u Zagrebu.

Članica je Hrvatskog društva klasičnih filologa, te Hrvatskog arheološkog društva kojemu je bila tajnica od 1993. do 2001. godine te HNOPZ-a u čije je sedmeročlano predsjedništvo izabrana 2012. godine. Članica je Odbora za hrvatski latinitet Razreda za filološke znanosti HAZU.

Za znanstveno-stručne rezultate dobila je 2004. godine Nagradu Josip Juraj Strossmayer, te Plaketu Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i 2019. Nagradu za životno djelo Ivan Lučić Lucius Društva za hrvatsku povjesnicu i HNOPZ-a. Počasni doktorat dodijelilo joj je Sveučilište u Splitu 2012.

dr. sc. **Marija Karbić**, znanstvena savjetnica u trajnom izboru

(Hrvatski institut za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje)

BIOGRAFIJA:

Marija Karbić je znanstvena savjetnica u Podružnici za povijest Slavonije, Srijema i Baranje Hrvatskog instituta za povijest, a trenutno vrši i dužnost predstojnice Podružnice. Povijest je diplomirala na Filozofskom fakultetu u Zagrebu (1996.), na kojem je i magistrirala s temom Obitelj u gradskim naseljima srednjovjekovne Slavonije (2001.) te doktorirala obranivši disertaciju pod naslovom Rod Borića bana. Primjer plemićkog roda u srednjovjekovnoj Požeškoj županiji (2005.). Kao vanjski suradnik sudjelovala je u nastavi na Hrvatskim studijima i Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu te Hrvatskom katoličkom sveučilištu. U svom znanstvenom radu prvenstveno se bavi poviješću plemstva i gradskih naselja u međurječju Save i Drave u srednjem vijeku. Sudjelovala je u radu više znanstvenih projekata, a sada je suradnica HRZZ projekta "Topografija vlasti: istočnojadranski gradovi u



srednjovjekovnim prostorima vlasti (TOPOS)” i internog projekta Hrvatskog instituta za povijest financiranog od strane EU (paket NextGenerationEU) “Izvori za povijest istočne Hrvatske”. Autorica većeg broja radova te knjiga Plemički rod Borića bana (Slavonski Brod 2013.) i The Laws and Customs of Medieval Croatia and Slavonia: A Guide to the Extant Sources (suautor Damir Karbić) (London 2013.), a uredila je 3. svezak niza Povijest Hrvata Matice hrvatske Vrijeme sazrijevanja, vrijeme razaranja. Hrvatske zemlje u kasnome srednjem vijeku (Zagreb 2019.) i nekoliko zbornika radova.

prof. dr. sc. **Hrvoje Kekez**

(Hrvatsko katoličko sveučilište, Sveučilišni odjel za povijest)

BIOGRAFIJA:

Hrvoje Kekez (Zagreb, 1980.) maturirao je na Klasičnoj gimnaziji u Zagrebu (1998.), a dvopredmetni studij povijesti i informatologije (smjer: arhivistika) diplomirao je 2004. na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Doktorsku tezu „Plemićki rod knezova Babonića do kraja 14. stoljeća“ obranio je 2012. na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu, a iste godine na Odjelu za povijest Hrvatskoga katoličkog sveučilišta izabran u znanstveno-nastavno radno mjesto docenta, potom 2017. godine u znanstveno-nastavno radno mjesto izvanrednog profesora te 2023. u radno mjesto redovitog profesora. Tijekom studija usavršavao se na Institute of Medieval Studies, University of Leeds, Ujedinjeno Kraljevstvo (2009. – 2010.), a 2014. godine boravio je na poslijedoktorskom znanstvenom usavršavanju na Nanovic Institute for European Studies, University of Notre Dame, Indiana, Sjedinjene Američke Države. Znanstveno se bavi istraživanjima srednjovjekovnoga slavonskog i hrvatskog plemstva, ali i problematikom srednjovjekovnog urbaniteta, povijesnom topografijom i periodom osmanske ugroze te proučavanjem hrvatske heraldičke baštine. Dosad je samostalno i u suautorstvu objavio tri znanstvene monografije, te jednaest stručno-popularnih monografija, kao i u raznim inozemnim i hrvatskim znanstvenim časopisima i zbornicima radova četrdesetak znanstvenih radova te kao i više desetaka stručnih radova. Održao brojna izlaganja na međunarodnim i domaćim znanstvenim skupovima održanih u inozemstvu i u Hrvatskoj, te je bio voditelj tri znanstvena projekta uključujući i projekt „Topografija srednjovjekovne Zagrebačke županije (14.-16. stoljeće)“ financiran od Hrvatske zaklade za znanost (2021.-2025.).

Alen Moslavac, mag. educ. hist. et philol. hung., doktorand

(Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija)

BIOGRAFIJA:

Alen Moslavac, asistent na Odsjeku za povijest Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. Rođen je 26. siječnja 1996. godine u Virovitici u kojoj završava osnovnu školu i Gimnaziju Petra Preradovića Virovitica. Dvopredmetni prijediplomski i diplomski studij povijesti i mađarskoga jezika i književnosti završio je 2019. godine na Filozofskom fakultetu u Osijeku (Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku). Tijekom studija bio je i polaznik Ljetne škole mađarskoga jezika u Pečuhu (Nyári egyetem) te član Studentskog zbora Filozofskog fakulteta u Osijeku. Tijekom studija radio je kao administrator za bespovratna sredstva EU – međugranična suradnja Republike Hrvatske i Republike Mađarske (Uspješan korak d.o.o.). Od 2019. godine zaposlen je kao stručni pripravnik u Gimnaziji Petra Preradovića Virovitica, a od 2020. kao nastavnik povijesti u istoj školi. Od 2022. godine radi i u Strukovnoj



školi Virovitica kao nastavnik povijesti i nastavnik povijesti hrvatske kulturne baštine. U jednom mandatu je bio i potpredsjednik Gradskog savjeta mladih Grada Virovitice (2020-2023.) te je završio Političku akademiju Zaklade hrvatskog državnog zavjeta. 2023. godine upisao je doktorski studij povijesti na Fakultetu hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu.

Mihaela Šemper, univ. bacc. archeol.

(Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet Zagreb)

BIOGRAFIJA:

Mihaela Šemper, rođena 16.01.2001. godine u Zagrebu, završila je osnovnu školu i Katoličku klasičnu gimnaziju s pravom javnosti u Virovitici. Preddiplomski studij jednopredmetne arheologije završava na Sveučilištu u Zadru 2023. godine, s temom završnog rada "Ranosrednjovjekovni lokaliteti na području Virovitičko-podravske županije." Iste godine upisuje diplomski studij jednopredmetne arheologije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, smjer srednjovjekovna arheologija. Tijekom studija, sudjelovala je u brojnim terenskim istraživanjima na srednjovjekovnim lokalitetima.

Jakov Blagojević, univ. mag. hist., doktorand

(Sveučilište obrane i sigurnosti „Dr. Franjo Tuđman“)

BIOGRAFIJA:

Jakov Blagojević preddiplomski i diplomski studij povijesti završio je na Hrvatskom katoličkom sveučilištu u Zagrebu, a na istom je Sveučilištu trenutno student druge godine dokorskog studija Povijest. Zaposlen je kao asistent na Odjelu za društveno-humanističke znanosti Sveučilišta obrane i sigurnosti „Dr. Franjo Tuđman“. Tijekom studija na Hrvatskom katoličkom sveučilištu nagrađen je s više nagrada uključujući Rektorovu nagradu za izvrsnost tijekom preddiplomskog studija i Priznanje Odjela za povijest za najbolji diplomski rad. Bavi se temama iz srednjovjekovne i ranonovovjekovne povijesti, osobito poviješću plemstva, ekohistorijom i poviješću Crkve. Izlagao je na više stručnih i znanstveno-stručnih skupova te je objavio nekoliko stručnih radova.

prof. dr. sc. **Hrvoje Petrić**

(Odsjek za povijest, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu)

BIOGRAFIJA:

Hrvoje Petrić rođen je u Koprivnici. Završio je studij geografije i povijesti u Zagrebu. Nakon studija je radio u osnovnoj školi i izdavačkoj kući, a od 2001. zaposlen je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu gdje je napredovao od znanstvenog novaka i mlađeg asistenta do redovitog profesora. Usavršavao se u Mađarskoj, Sloveniji, Austriji, Njemačkoj i Sjedinjenim Američkim Državama. Trenutno je predstojnik Katedre za povijest Sredozemlja, Srednje i Jugoistočne Europe Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Urednik je dva znanstvena časopisa. Predsjednik je Društva za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju, potpredsjednik Društva za hrvatsku povjesnicu, zamjenik predsjednika Hrvatskog nacionalnog odbora za povijesne znanosti, a u dva mandata je bio član upravnog



odbora European Society for Environmental History (2015–2019). Od 2023. je član upravnog vijeća Asian Association for Environmental History. Dobitnik je nekoliko javnih priznanja. Autor nekoliko knjiga, niza školskih udžbenika te brojnih članaka objavljenih u Republici Hrvatskoj i inozemstvu. Sudjelovao na nizu konferencija i znanstvenih skupova od kojih je neke organizirao. Član je suradnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Sanja Baškarad, mag. archeol.

(Gradski muzej Virovitica)

BIOGRAFIJA:

Sanja Baškarad završava studij arheologije na Sveučilištu u Zadru na kojem je diplomirala 2017. godine s temom Srednjovjekovna i novovjekovna arheološka baština Virovitice. Od 2020. zaposlena na mjestu kustosa Arheološkog odjela u Gradskom muzeju Virovitica. Sudjeluje na postavljanju stalnog postava Gradskog muzeja Virovitica „Povijest grada i Dvorca“, autor je tekstova u katalogu istoimenog postava gdje obrađuje teme o najstarijim arheološkim kulturama s prostora Virovitice i okolice, o srednjovjekovnoj utvrdi u Virovitici te o osmanskoj i postosmanskoj Virovitici. Tijekom studija i po zaposlenju sudjeluje na raznim arheološkim skupovima te nizu zaštitnih arheoloških istraživanja i rekognosciranja na lokalitetima zadarskog i virovitičkog područja. Potiče očuvanje arheološke kulturne baštine Virovitice održavanjem stručnih predavanja za javnost, radi na prezentaciji autorskih i gostujućih izložbi na temu kopnene, podvodne i zračne arheologije čime upoznaje lokalnu zajednicu s različitim segmentima arheološke struke i njenog značaja. Promovira kulturnu i povijesnu važnost virovitičkog prostora izvan granica Republike Hrvatske kroz međunarodnu posudbu prapovijesnih predmeta iz fundusa Gradskog muzeja Virovitica za potrebe izlaganja na izložbi „Kelti“ u Austriji od 2023. do kraja 2024.

dr. sc. Milan Vrbanus, znanstveni savjetnik

(Hrvatski institut za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje)

BIOGRAFIJA:

Milan Vrbanus rođen je 1. lipnja 1970. god. u Osijeku. Osnovnu i srednju školu završio je u Našicama. Diplomirao je 1996. povijest i arheologiju na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Od 1. rujna 1996. do 15. siječnja 1998. god. Radio je kao kustos u Zavičajnom muzeju u Našicama. Od 16. siječnja 1998. god. Radi u Hrvatskom institutu za povijest – Podružnici za povijesti Slavonije, Srijema i Baranje. Magistrirao je 8. siječnja 2002. na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagreb s temom „Gospodarske prilike na našičkom vlastelinstvu od početka 18. st. do urbara Marije Terezije (1756. godine)“. Doktorirao je 20. siječnja 2006. godine na Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu s temom „Društveno-ekonomske prilike u Slavoniji krajem 17. i početkom 18. stoljeća“.

Bavi se gospodarskom poviješću slavonskih vlastelinstava do uvođenja urbara Marije Terezije.



dr. sc. **Robert Skenderović**, znanstveni savjetnik

(Hrvatski institut za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje)

BIOGRAFIJA:

Robert Skenderović rođen je 14. svibnja 1972. godine u Zagrebu gdje završava osnovnu i srednju školu. Godine 1992. upisao studij povijesti i filozofije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a 1998. započeo i poslijediplomski studij povijesti na istome fakultetu. Iste godine zaposlio se na Hrvatskom institutu za povijest kao znanstveni novak. Godine 2002. obranio magistarski rad s naslovom „Stanovništvo Požege 1699.-1781. prema matičnim knjigama“ (mentor dr. Filip Potrebić) također na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Godine 2005. obranio doktorsku disertaciju s naslovom „Utjecaj terezijanskih reformi na demografski razvoj slavonskog Provincijala“ (mentorica prof. dr. Božena Vranješ-Šoljan) na istome fakultetu. Od 2007. godine zaposlen kao znanstvenik na Hrvatskom institutu za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje.

Pored rada u matičnoj instituciji radio i u visokoškolskoj nastavi: od 1998. do 2003. na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu kao vanjski asistent kolegija „Metodika nastave povijesti“, a od 2011. kao nositelj kolegija „Novovjekovne civilizacije“ na studiju povijesti Hrvatskog katoličkog sveučilišta u Zagrebu.

Autor je srednjoškolskih udžbenika za gimnaziju i strukovne škole, više poglavlja u knjigama i radova u domaćim i stranim znanstvenim časopisima. U istraživačkim radovima najviše se bavio temama iz crkvene povijesti, demografske povijesti te regionalne povijesti Slavonije i Bačke. Od 2000. godine član je uredništva časopisa *Scrinia Slavonica*.

Pored znanstvenih radova obavljao i organizacijske poslove kao tajnik ili član organizacijskih odbora nekoliko znanstvenih skupova. Godine 2008. organizirao je međunarodni znanstveni skup „Identitet bačkih Hrvata“ u Zagrebu, a 2010. kao urednik objavio i zbornik toga skupa s istim naslovom.

Na području muzejske djelatnosti godine 2007. suautor obrazovnog programa JUSP Jasenovca (zajedno s Lorandom Miletić, prof., višom savjetnicom Agencije za odgoj i obrazovanje, Zadar), a 2011. godine suradnik u postavljanju izložbe „Povijest moje obitelji kao povijest regije“ u sklopu projekta „Pružimo ruke preko granice“ Nansen dijalog centra iz Osijeka i Centra za omladinski rad iz Novog Sada.

doc. dr. sc. **Stipe Ledić**

(Hrvatsko katoličko sveučilište, Sveučilišni odjel za povijest)

BIOGRAFIJA:

Stipe Ledić diplomirao je povijest i latinski jezik na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 1997. godine. Predavao latinski jezik u srednjim školama. Od 2000. do listopada 2012. profesor povijesti u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu. Od 2012. godine zaposlen na Sveučilišnom odjelu za povijest Hrvatskog katoličkog sveučilišta. Drži nastavu latinskog jezika i predmete iz povijesti ranog novog vijeka.

Doktorirao temom „Josip Keresturi – javno djelovanje i politička misao“. Rad između ostalog tematizira društvenu, političku i upravnu povijest u suodnosu političkih elita zemalja krune sv. Stjepana prema reformskoj politici bečkog Dvora u 2. polovici 18. stoljeća. Područje interesa: upravni, crkveni, društveni, ekonomski i školski aspekti jozefinizma u Hrvatskoj;



ranonovovjekovna latinistička historiografija i didaktika povijesti. Suautor udžbenika iz povijesti za treći razred gimnazije te autor rada u kojem se propituje nastava povijesti s obzirom na zastupljenost i pristup bana Berislavića u udžbenicima. Suautor rada koji tematizira srednjovjekovnu urbanu povijest Dubrovnika. Autor radova u kojima se propituju ishodišta i tijek sukoba unutar zagrebačkog klera za biskupa Maksimilijana Vrhovca u Zagrebačkoj biskupiji.

dr. sc. Tomislav Smiljanić

(Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove)

BIOGRAFIJA:

Dr. sc. fra Tomislav Smiljanić rođen je 1983. godine u Virovitici gdje je i završio osnovnu školu. Maturirao je 2002. godine na Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu. Diplomirao je na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 2009. godine. Za svećenika je zaređen iste 2009. godine u zagrebačkoj katedrali. Svećeničku službu vršio je u Grazu u hrvatskoj katoličkoj misiji od 2009. do 2011. godine, a od 2011. do 2014. bio je župni vikar u župi sv. Antuna Padovanskog u Našicama, dok je od 2014. i župni vikar u župi Predragocjene Krvi Isusove u Zagrebu - Kozari Bok sve do danas. Poslijediplomski studij licencijata i doktorata upisao je 2011. godine na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Licencijat iz moralne teologije obranio je 2016. godine s radom pod naslovom Nacrt obnove moralne teologije u svjetlu kristocentričnog ustrojstva moralne antropologije prema nauku Drugoga vatikanskog koncila. Doktorirao je 2019. godine na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu s doktorskom disertacijom pod naslovom Recepcija nauka Drugoga vatikanskog koncila o kristocentričnosti u postkoncilskoj obnovi moralne teologije. Od akademske godine 2017./18. drži seminar na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove na Jordanovcu iz područja moralne teologije, a od akademske godine 2019./20. i kolegije iz specijalnog morala. Autor je dvadesetak znanstvenih radova u filozofskim, teološkim i znanstvenim časopisima u Hrvatskoj te je sudjelovao kao predavač na mnogim znanstvenim simpozijima u Hrvatskoj. Pokrenuo je 2014. godine znanstveni simpozij Franjevački velikani koji se održava svake godine i u kojemu se predstavlja po jedan franjevački teolog i filozof kroz povijest Franjevačkoga reda.

Ivan Smiljanić, mag. phil. et mag. hist., doktorand

BIOGRAFIJA:

Ivan Smiljanić rođen je u Virovitici 1994. godine. Nakon završenoga gimnazijskoga obrazovanja (prirodoslovno-matematički smjer), 2013. godine upisao je dvopredmetni studij filozofije i povijesti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Diplomirao je 2019. godine s odličnim uspjehom na diplomskom studiju filozofije s radom pod naslovom Filozofija kao znanost u Schellingovim „Erlangenskim predavanjima“ (mentor prof. dr. sc. Igor Mikecin), a na studiju povijesti diplomirao je, također s odličnim uspjehom, s radom pod naslovom Emigrantski put Bogdana Radice (1945.–1993.) pod mentorstvom prof. dr. sc. Ivica Šutea. Od 2017. godine bavi se uređivanjem znanstvenih radova (redaktura, lektura i korektura) u časopisima Filozofska istraživanja i Synthesis philosophica te knjiga u biblioteci Filozofska istraživanja Hrvatskoga filozofskog društva. 2020. godine postao je i član



Kruga mladih urednika časopisa Filozofska istraživanja. Dobitnik je stipendije Sveučilišta u Zagrebu za izvrsnost u akademskoj godini 2016./2017., a od 2014. do 2017. godine bio je pripadnik kategorije 10 % najuspješnijih studenata na studiju. Tijekom diplomskoga studija bio je i demonstrator pri Katedri za ontologiju Odsjeka za filozofiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u akademskoj godini 2019./2020., a 2018. i 2020. godine nagrađen je

nagradama Filozofskoga fakulteta za izvrsnost na preddiplomskom i diplomskom studiju povijesti. Od 2019. godine sudjelovao je kao samostalni izlagač na brojnim međunarodnim i domaćim znanstvenim skupovima, baveći se ponajprije istraživanjem moderne i suvremene povijesti hrvatske filozofije i intelektualne povijesti (Ivo Pilar, Milan Šufflay, Marijan Cipra, Ante Starčević, Frane Petrić, Bogdan Radica itd.). 2020. godine upisao je poslijediplomski doktorski studij Moderne i suvremene hrvatske povijesti u europskom i svjetskom kontekstu na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a u rujnu 2023. godine obranio je pred povjerenstvom temu doktorske disertacije pod naslovom Društveno-humanističke i kulturne institucije u Zagrebu u vrijeme tranzicija 1945. i 1990. (mentor prof. dr. sc. Ivica Šute). Autor je desetak znanstvenih i stručnih radova iz područja filozofije povijesti, intelektualne povijesti, povijesti ideja i povijesti filozofije, koje je počeo objavljivati od 2018. godine, kao i brojnih prikaza knjiga, izvještaja, intervjuja, prijevoda itd. Od travnja 2024. godine zaposlen je kao arhivist na Odjelu za sređivanje i obradu arhivskoga gradiva u Državnomu arhivu u Zagrebu.

Nikola Cik, mag. hist., doktorand

(Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu)

BIOGRAFIJA:

Nikola Cik rođen je 12. travnja 1990., a živi u Đurđevcu gdje je polazio opću gimnaziju. Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu završio je jednopredmetni sveučilišni preddiplomski i diplomski studij povijesti i to istraživačko (modul rani novi vijek) i nastavničko usmjerenje stekavši 2015. akademski naziv magistar povijesti i magistar edukacije povijesti. Dobitnik je Rektorove nagrade i nekoliko priznanja, među kojima je i ono za najbolji diplomski rad koji je 2016. objavljen kao knjiga pod naslovom Ekohistorija Đurđevca i Virja u drugoj polovini 18. stoljeća. Autor je više desetaka znanstvenih i stručnih radova, stotinjak prikaza knjiga i redoviti je sudionik znanstvenih skupova. Posebno se bavi istraživanjima na područjima povijesti okoliša, povijesne demografije i genealogije, te temama iz 18. i 19. stoljeća, povijesti Vojne granice i povijesti Crkve. Radi na popularizaciji zavičajne povijesti, održava javna predavanja i aktivno surađuje s različitim kulturnim institucijama. Član je Matice hrvatske, Družbe Braća Hrvatskoga Zmaja i Bratovštine hrvatskih vinskih vitezova. Radio je kao nastavnik povijesti u osnovnim školama u Đurđevcu, Virju i Koprivnici, zatim kao kustos u Muzeju grada Koprivnice, a od 2022. je direktor Turističke zajednice područja Središnja Podravina. Studira na izvanrednom studiju bibliotekarstva i poslijediplomskom doktorskom studiju povijesti na Fakultetu hrvatskih studija.



izv. prof. dr. sc. **Vlatka Vukelić**

(Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija)

BIOGRAFIJA:

Vlatka Vukelić izvanredna je profesorica na Fakultetu hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. Rođena je 1979. u Sisku gdje završava opću Gimnaziju. Diplomira na Hrvatskim studijima, gdje je zaposlena na Odsjeku za povijest od 2004. godine. Doktorsku disertaciju pod naslovom Povijest sustavnih arheoloških istraživanja u Sisku od 16. stoljeća do 1941. godine obranila je 2011. Drži nastavu na svim studijskim razinama na Fakultetu hrvatskih studija: preddiplomskoj, diplomskoj i doktorskoj. Obnašala je dužnost predstojnice Odsjeka za povijest, dok je voditeljica dokorskog studija povijesti već niz godina. Do sada je objavila tri monografije: Blago rijeke Kupe - Arheološka istraživanja Kupe kod Siska prije 1. svjetskog rata . Zagreb : Arheološki muzej u Zagrebu, 2012. i Obitelj Colussi u Sisku . Sisak : Gradski muzej Sisak, 2011. i Četničke postrojbe u službi Nezavisne Države Hrvatske, Školska knjiga, Zagreb, 2021. Urednica je nekoliko zbornika. Znanstvene radove objavljuje u domaćim i međunarodnim znanstvenim časopisima. Sudjeluje u organizaciji i izlaganjima na znanstvenim i stručnim skupovima, naročito s temama rasvjetljavanja povijesnih kontroverzi u hrvatskoj povijesti 20. stoljeća. Ostvarila je rezultate i u voditeljstvu znanstvenih projekata. Glavno područje znanstvenog zanimanja su joj društvena, gospodarska, vojna, politička i kulturna povijest šireg područja grada Siska i Sisačko-moslavačke županije te povijest sjeverozapadne Hrvatske. Istraživačku djelatnost temelji na arhivskom gradivu pohranjenom u Arheološkom muzeju u Zagrebu, Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu, Državnom arhivu u Sisku, Konzervatorskom odjelu pri Ministarstvu kulture u Zagrebu. Glavninu znanstvenih teza usmjerava rekognosciranje arheoloških terena te na ubikaciju pojedinih urbanističkih kompleksa. Kompleksnost njezine obrade leži u činjenici nužnog poznavanja više znanstvenih disciplina. U istraživanju, ali i prezentaciji istraženoga kroz nastavu cilj joj je dobiti širu sliku o romanizaciji i njejoj ostavštini u svim segmentima života južne Panonije, ali i pratiti povijesne procese važne za oblikovanje nacionalnog i političkog identiteta i razvoj hrvatske gospodarske i političke povijesti. Istraživačku pozornost usmjerava i na humanitarne katastrofe i socijalna ugroza u međuratnom razdoblju te šire društvene i političke okolnosti tijekom Drugog svjetskog rata. Uključena je u procese istraživanja i senzibilizacije javnosti o posljedicama Domovinskoga rata te broju dječjih žrtava. Snažan znanstveni interes iskazuje ka komunističkim zločinima na području RH, kao prijeku potrebu za zdrav razvoj mladog hrvatskog društva i oblikovanje budućih smjernica hrvatske historiografije, a time i primjerenih i činjenično pouzdanih nastavnih kurikula.

izv. prof. dr. sc. **Daniel Patafta**

(Sveučilište u Zagrebu, Katoličko-bogoslovni fakultet)

BIOGRAFIJA:

Daniel Patafta rođen je 11. svibnja 1980. godine u Rijeci, gdje je završio osnovnu i srednju školu, Salezijansku klasičnu gimnaziju s pravom javnosti. Godine 1998. upisuje studij jednopredmetne povijesti na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, gdje je diplomirao 13. siječnja 2003. godine. Iste, 2003. godine upisuje poslijediplomski studij



iz Hrvatske povijesti na spomenutom visokom učilištu. Poslijediplomski znanstveni studij iz Hrvatske povijesti završio je 10. prosinca 2007. godine obranom magistarskog znanstvenog rada pod naslovom: »Gospodarski interesi Italije u Hrvatskoj u vrijeme Drugog svjetskog rata od travnja 1941. do rujna 1943. godine.« Čime je stekao akademski stupanj magistra znanosti iz znanstvenog područja humanističkih znanosti, znanstvenog polja povijest, grana nacionalna povijest. Uže se specijalizirao za modernu i suvremenu Hrvatsku povijest, odnosno 19. i 20. stoljeće. Od listopada 2003. počeo je raditi kao kustos – pripravnik u Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskog primorja u Rijeci, a od 2004. godine, nakon položenog stručnog muzejskog ispita, stupio je u stalni radni odnos kao kustos za povijesne zbirke Muzeja. Godine 2006. napušta dotadašnje radno mjesto i ulazi u postulaturu Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, sa sjedištem u Zagrebu. Nakon završenog novicijata, 2008. godine započinje filozofsko – teološki studij na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Za svećenika je zaređen 2013. godine u zagrebačkoj katedrali po rukama kardinala Josipa Bozanića. U Provinciji je tijekom godina obavljao niz važnijih upravnih i odgojnih službi. Od 2012. zaposlen je kao asistent na Katedri crkvene povijesti Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Ovdje je 2013. godine diplomirao, a kao student s najvišim prosjekom ocjena u generaciji primio je nagradu Velikog kancelara. Postdiplomski studij iz Crkvene povijesti upisao je 2013. godine na istom fakultetu. Doktorsku disertaciju, koju je izradio na temu »Reformni pokret i Hrvatska starokatolička crkva od 1919. do 1929.«, obranio je s izvrsnim uspjehom 15. studenog 2016. godine na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Od 1. svibnja 2018. izabran je u zvanje docenta, a 20. srpnja 2023. u zvanje izvanrednog profesora na istoj katedri KBF-a u Zagrebu. Od 2022. dopisni je član Papinske mariološke akademije (PAMI). Odlukom nadbiskupa zagrebačkog mons. dr. sc. Dražena Kutleše od 25. kolovoza 2023. služi kao pastoralni pomoćnik u župi sv. Leopolda Mandića, Ljubljana – Voltino.

doc. dr. sc. **Vladimir Šumanović**

(Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija)

BIOGRAFIJA:

Vladimir Šumanović (Zagreb, 1986.) pročelnik je na Odsjeku za povijest Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. Klasičnu gimnaziju završio je u Zagrebu. Na Fakultetu hrvatskih studija radi od 2017. te predaje kolegije iz nacionalne i svjetske suvremene povijesti. Doktorirao je u veljači 2019. s temom Ključni vojno-politički događaji u istočnoj Bosni 1942. Polje njegovog zanimanja su hrvatska suvremena povijest te razdoblje Drugoga svjetskog rata na području bivše Jugoslavije. O toj temi objavio je znanstvene radove u domaćim i međunarodnim povijesnim časopisima te je sudjelovao na velikom broju znanstvenih skupova i nekoliko televizijskih emisija. Suautor je (s Vlatkom Vukelić) knjige Četničke postrojbe u službi Nezavisne Države Hrvatske, objavljene 2021. u nakladi Školske knjige.



Stanislav Artuković, prof., doktorand

(Državni arhiv u Virovitici)

BIOGRAFIJA:

Stanislav Artuković rođen je 18. svibnja 1983. u Slavonskom Brodu gdje je završio osnovnu školu i Klasičnu gimnaziju. Na Hrvatskim studijima u Zagrebu, 2012. godine, završio je studij jednopredmetne povijesti i time stekao zvanje profesora povijesti. Iste godine na Hrvatskim studijima upisao je Poslijediplomski fakultet na kojem mu je preostalo obraniti doktorsku disertaciju.

Dvije godine nakon završetka fakulteta, (u svibnju 2014.) postao je vježbenik u Državnom arhivu u Virovitici. Od 1. ožujka 2015., u spomenutoj Ustanovi zaposlen je na neodređeno vrijeme na Odjelu za zaštitu i obradu arhivskog gradiva. Autor je većeg broja publikacija i izložbi Državnog arhiva u Virovitici koje se najvećim djelom odnose na lokalnu povijest.

prof. dr. sc. **Mirko Lukaš**

(Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, Filozofski fakultet)

BIOGRAFIJA:

prof. dr. sc. Mirko Lukaš je redoviti profesor Sveučilišta Josip Juraj Strossmayer u Osijeku, Filozofski fakultet. U svom četrdesetogodišnjem prakseološkom i poslije znanstveno-istraživačkom radu posvećen je sadržajima opće i nacionalne povijesti pedagogije, teorijskom pristupu odgoju, pedagogijskoj aksiologiji i obiteljskom odgoju. Djelujući kao znanstvenik ističe se istraživanjima, popularizacijom i skrbi za nacionalnu tradicijsku pedagošku i kulturnu baštinu. U suautorstvu ili samostalno do sada je objavio osam stručno-znanstvenih knjiga i monografija i preko šezdeset članka i tekstova objavljenih u zbornicima konferencija ili znanstvenim časopisima. Osmislio je nastavne sadržaje za više kolegija koji se realiziraju na visokoškolskim institucijama i elaborate za realizaciju Kurikula nastave prijediplomskoga i diplomskog sveučilišnog studija pedagogije i dopunskog studija za psihološko-pedagoško-didaktičko-metodičku izobrazbu djelatnika u odgoju i obrazovanju. Mentorom je preko devedeset diplomskih i završnih radova te pet doktorskih disertacija u izradi i dva obranjena doktorska rada. U dosadašnjem stručnom radu djelovao je kao nastavnik, pedagog ili stručni suradnik na školi za odgoj djece s posebnim potrebama i osnovnim školama Vukovarske županije, srednjoj školi u Slavonskom Brodu te Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, Područna služba Virovitica. U svom radu je biran na rukovodeće položaje i funkcije od pomoćnika ravnatelja centra za usmjereno obrazovanje, rukovoditelja Odsjeka za posredovanje, pripremu i izbor zanimanja radnika, šefa katedre i više puta na mjesto pročelnika Odsjeka za pedagogiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofskog fakulteta. Realizirao je veliki broj kolegija na svojem Odsjeku kao i na suradnim institucijama te sudjelovao u radu različitih stručnih i znanstvenih povjerenstava Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, te mnogih sastavnica Sveučilišta u Osijeku poput Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti, Kineziološkog fakulteta, Umjetničkoj akademiji, Odjelima za matematiku, fiziku, kemiju, biologiju i Odjelu za kulturologiju. Članom je uredništva većeg broja znanstvenih časopisa u



zemlji i jednog u Poljskoj kao i recenzentom velikog broja znanstvenih i stručnih radova objavljenih u raznorodnim časopisima ili zbornicima konferencija.

prof. ddr. sc. **Miljenko Brekalo**, znanstveni savjetnik u trajnom izboru
(Institut društvenih znanosti Ivo Pilar)

BIOGRAFIJA:

Prof. dr. sc., dr. sc. Miljenko Brekalo rođen je 1962. godine u Osijeku, gdje je diplomirao, magistrirao i doktorirao na Pravnom fakultetu Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku. Dana 24. svibnja 2012. godine na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru po drugi je put postao doktor znanosti iz znanstvenoga područja humanističkih znanosti, znanstveno polje: povijest, znanstvena grana: svjetska i hrvatska moderna i suvremena povijest.

U svome dosadašnjem znanstvenoistraživačkom radu objavio je devet knjiga: Evazija kapitalnih prihoda, Osijek, 2004., Suverenitet Republike Hrvatske 1990.–1998., Osijek, 2009., Monetarni suverenitet i eurozona, Osijek, 2011., Ratna monetarna unija SRJ, RS i RSK, Osijek, 2012., Slatinska kronika Domovinskoga rata, Osijek, 2017., PAX CROATORUM – narušene vrijednosti Domovinskoga rata, Osijek, 2020., Paradržava Republika Srpska Krajina, Osijek, 2022., Monetarni sustav i suverenitet Republike Hrvatske 1991.–2022., Osijek, 2023., Varaždinska kronika Domovinskoga rata, Osijek, 2024.

Tijekom znanstvene karijere za znanstveno-istraživački rad dobio je 23 javna priznanja, među kojima svakako treba istaknuti odlikovanje Red Danice hrvatske s likom Ruđera Boškovića, za osobite za sluge za znanost, visoko obrazovanje te višegodišnje sustavno znanstveno istraživanje vrijednosti proisteklih iz Domovinskoga rata i Godišnju državnu nagradu za znanost u području humanističkih znanosti za knjigu Slatinska kronika Domovinskoga rata.

Osim znanstvenoistraživačkoga rada u Institutu društvenih znanosti Ivo Pilar iz Zagreba, gdje radi kao znanstveni savjetnik u trajnom zvanju u interdisciplinarnom području znanosti (pravo, ekonomija i povijest) i voditelj Područnoga centra Osijek, kao redoviti profesor u trajnom izboru u interdisciplinarnom području znanosti (pravo, ekonomija i povijest) obavlja nastavu na tri sveučilišne institucije u tuzemstvu i inozemstvu.

Prije znanstvene karijere radio je u Policijskoj upravi Osijek, Službi za zaštitu ustavnoga poretka Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske i Sigurnosno obavještajnoj agenciji Republike Hrvatske. Kao dragovoljac Domovinskoga rata, tijekom ratnih događanja obavljao je odgovorne poslove i obnašao zapovjedne dužnosti na području istočne i zapadne Slavonije.



dr. sc. **Krešimir Bušić**, znanstveni suradnik

(Institut za istraživanje migracija)

BIOGRAFIJA:

Krešimir Bušić rođen je 10. travnja 1970. godine u Vinkovcima, diplomirao je kroatologiju i sociologiju, te je na poslijediplomskom studiju Hrvatske povijesti stekao magisterij znanosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a doktorat znanosti stekao je na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu. Radio je u više osnovnih i srednjih škola u Vukovaru i Vinkovcima, a od 2000. godine zaposlio se u Institutu društvenih znanosti Ivo Pilar u Zagrebu i Vukovaru, potom na Odsjeku za povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta Josipa Juraja Strossmayera u Osijeku i Odsjeku za povijest Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. Danas je znanstveni je suradnik na Institutu za istraživanje migracija. Autor je više desetaka znanstvenih, stručnih i publicističkih radova iz područja povijesnih migracija, nacionalne i kulturne integracije hrvatskih autohtonih manjinskih iseljeničkih zajednica, integracijskih politika hrvatskoga iseljeničtva, radova o Domovinskom ratu i a posebno se usmjerio prema istraživanjima povijesti hrvatskih manjinskih subetničkih i etničkih zajednica u Vojvodini/Srbiji i Mađarskoj te autohtonoga i konstitutivnoga hrvatskoga naroda u BiH. Na Fakultetu hrvatskih studija na Odsjeku za demografiju i hrvatsko iseljeničtvo i Odsjeku za povijest osmislio niz kolegija, a izvodi nastavu iz kolegija Povijest Hrvata u Vojvodini-nacionalni i kulturni identitet.

dr. sc. **Viktorija Kudra Beroš**

(Institut za istraživanje migracija)

BIOGRAFIJA:

Viktorija Kudra Beroš diplomirala je filozofiju i opću lingvistiku, a potom i bibliotekarstvo na Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Završila je doktorski studij Humanističke znanosti na Sveučilišta u Zadru, smjer Interdisciplinarne humanističke znanosti 2001. Radila je kao knjižničarka u nekoliko zagrebačkih osnovnih škola, a od 2009. zaposlena je u Institutu istraživanje migracija kao knjižničarka. Njezin istraživački interes su pitanja vezana uz politike identiteta i nacionalni identitet, dijaspora, kolektivno pamćenje i politika emocija.

Mihael Puljić, mag. hist., doktorand

(Industrijsko-obrtnička škola Slatina)

BIOGRAFIJA:

Mihael Puljić rođen je 23.09.1989. godine u Virovitici gdje završava osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje. Titulu magistra povijesti stječe 2017. godine na Hrvatskom katoličkom sveučilištu gdje završava i Pedagoško-psihološko-didaktičko-metodičku izobrazbu. Polaznik je Poslijediplomskog studija Pedagogija i kultura suvremene škole na Filozofskom fakultetu u Osijeku na kojemu je pod mentorstvom prof. dr. sc Mirka Lukaša



obranio temu disertacije „Sadržaj osnovnoškolskih udžbenika povijesti kao čimbenik indoktrinacije u Hrvatskoj od 1971. do 1991. godine“. Od 2018. godine zaposlen je kao nastavnik povijesti u Industrijsko-obrtničkoj školi u Slatini. Autor je tri dokumentarna filma o zavičajnoj povijesti, točnije o razdoblju 1991. godine. Dokumentarni film „Rujanski dani: Četekovac, Balinci, Čojlug“ dobio je odobrenje Agencije za odgoj i obrazovanje te Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih za prikazivanje u svim školama u Hrvatskoj. Član je Vijeća za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija u Hrvatskom saboru. Autor je ili suautor nekoliko stručnih i znanstvenih radova, sudionik domaćih i međunarodnih znanstvenih konferencija te recenzent monografije Neuhvatljivi suhopoljski tigar.

dr. sc. **Dražen Živić**, znanstveni savjetnik u trajnom izboru

(Institut društvenih znanosti Ivo Pilar)

BIOGRAFIJA:

Dr. sc. Dražen Živić (1968.) znanstveni je savjetnik u trajnom izboru u Institutu društvenih znanosti Ivo Pilar i pomoćnik ravnatelja Instituta za znanstvenoistraživačku djelatnost. Područje znanstvenoga rada vezano je uz opću demografiju, demografiju Hrvatske, demografiju rata, obitelji i demografskog starenja, etnodemografiju, suvremene migracije i dr. Od rujna 2024. posebni je savjetnik ministra demografije i useljništva. Sudjelovao je na brojnim domaćim i međunarodnim znanstvenim skupovima. Objavio je više od 300 radova u znanstvenim časopisima, zbornicima i knjigama. Autor je i suautor 7 znanstvenih knjiga. Urednik i suurednik je više od 30 publikacija. Kao izvanredni profesor sudjelovao je na visokoškolskoj nastavi na Fakultetu hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatskom katoličkom sveučilištu, Katoličko-bogoslovnom fakultetu u Đakovu Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, Veleučilištu „Lavoslav Ružička“ u Vukovaru te Diplomatskoj akademiji Ministarstva vanjskih i europskih poslova. Dobitnik je više priznanja i nagrada za znanstveni rad. Živi i radi u Vukovaru i Zagrebu.

dr. sc. **Monika Balija**

(Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija)

BIOGRAFIJA:

Monika Balija hrvatska je državljanka rodom iz Koprivnice. Nakon završene osnovne i srednje škole upisala je i završila integrirani preddiplomski i diplomski studij povijesti i geografije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Godine 2017. na Geografskom odsjeku Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu upisala je i završila poslijediplomski sveučilišni doktorski studij „Doktorski studij geografije: prostor, regija, okoliš i pejzaž“, modul Studiji stanovništva. Od 2021. godine zaposlena je na Odsjeku za demografiju i hrvatsko iseljništvo Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. Od toga razdoblja sudjeluje u izvođenju nastave na više sveučilišnih kolegija, napisala je više znanstvenih i stručnih radova, sudjelovala na više međunarodnih i domaćih znanstveno-stručnih skupova u Hrvatskoj i inozemstvu, bila suradnica ili voditeljica na više znanstveno-istraživačkih projekata itd. Znanstveni interes primarno joj je usmjeren k općoj demografiji,



vanjskoj migraciji Republike Hrvatske u suvremenom razdoblju i suvremenom hrvatskom iseljeništvu.

doc. dr. sc. **Monika Komušanac**

(Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija)

BIOGRAFIJA:

Monika Komušanac rođena je u Doboju, Bosna i Hercegovina, 10. travnja 1988. Osnovnu i srednju školu završila je u Zagrebu. XI. gimnaziju u Zagrebu 2006. godine s težinskim prosjekom ocjena 4,92, sudjelovala je na županijskim natjecanjima iz više predmeta te na državnom natjecanju iz geografije 2006. godine zbog čega je dobila nagradu za najuspješnije učenike naraštaja Grada Zagreba. Integrirani preddiplomski i diplomski nastavnički studij geografije i povijesti na Geografskom odsjeku Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu završila je 2011. obranom diplomskoga rada Historijsko-geografski teorijski koncept te je stekla akademski naziv magistre edukacije geografije i povijesti. Poslijediplomski doktorski studij Geografske osnove prostornoga planiranja i uređenja upisala je ak. god. 2012./2013. na Geografskom odsjeku PMF-a koji je završila obranom doktorskog rada naslova Revitalizacijski modeli stanovništva Republike Hrvatske 29. rujna 2017. godine. Odlukom Znanstveno-nastavnoga vijeća Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu od 18. prosinca 2018. godine izabrana je u naslovno suradničko zvanje poslijedoktoranda u području društvenih znanosti, polju demografije, a 20. veljače 2020. u znanstveno zvanje znanstvenog suradnika u istom znanstvenom području i polju odlukom Matičnog odbora za područje društvenih znanosti- polje politologije, sociologije, demografije, socijalne djelatnosti i sigurnosne i obrambene djelatnosti. Odlukom Fakultetskog vijeća Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu na sjednici održanoj 20.- 22. travnja 2020. izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto docenta u području društvenih znanosti, polju demografije. Primarni znanstveni interes usmjeren je primjeni znanstvenih spoznaja o stanovništvu u različitim područjima i sustavima (prostorno planiranje, strateško planiranje, regionalni razvoj, prostorna analitika, izborna demografija i sl.).

prof. dr. sc. **Dubravka Botica**

(Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet)

BIOGRAFIJA:

Dubravka Botica je redovita profesorica na Odsjeku za povijest umjetnosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, na Katedri za umjetnost renesanse i baroka. Bavi se istraživanjem hrvatske umjetnosti, posebno arhitekture od 16. do 19. stoljeća u srednjoeuropskom kontekstu, naručiteljima i umjetničkim zbirkama, te temama iz povijesti umjetnosti. Autorica je nekoliko knjiga, Barokne četverolisne crkve u sjeverozapadnoj Hrvatskoj (2015.) i Arhitektura baroka (2019.), koautorica izložbi Arte et Marte. Knjige o arhitekturi u Zriniani (2012.) i Arhitektura i performans. Grafike iz Kabineta Luja XIV. u fundusu MUO (2015.). Za tu izložbu te znanstvenu knjigu Barokne četverolisne crkve u sjeverozapadnoj Hrvatskoj (Školska knjiga, Zagreb, 2015.) dobila je Godišnju nagradu Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu za 2016. godinu. Sudjelovala je u velikim izložbenim projektima o obitelji Vranyczany (2016.) i hrvatsko-mađarskim umjetničkim vezama Ars et Virtus: Hrvatska-Mađarska: 800



godina zajedničke kulturne baštine, realiziranom 2021. u Galeriji Klovićevi dvori i u Mađarskom nacionalnom muzeju. Vodila je nekoliko institucijskih projekata na Filozofskom fakultetu. Od kraja 2023. voditeljica projekta HRZZ-a Modeli naručiteljstva. Naručitelji, umjetnici i publika u Zagrebu u 17. i dugom 18. stoljeću. Pokrenula je osnivanje istraživačke grupe za 18. stoljeće u hrvatskim zemljama IGOS (s T. Shek Brnardić) i članica je Society for 18th Century Studies on South Eastern Europe u Grazu. Bavi se i prevođenjem stručnih tekstova iz povijesti umjetnosti s njemačkog jezika.

prof. dr. sc. **Mario Cifrak**

(Sveučilište u Zagrebu, Katoličko-bogoslovni fakultet)

BIOGRAFIJA:

Mario Cifrak (rođen 1966., Virovitica/Hrvatska), pripada Redu manje braće. Poslije studija teologije u Zagrebu, klasične filologije u Skopju i Zagrebu i svećeničkog ređenja nastavio je svoj studij na Papinskom biblijskom institutu u Rimu. Postigavši licencijat biblijskih znanosti promoviran je u Freiburgu/i.Br. 2001. u doktora teologije. Otada djeluje na Katedri Svetog pisma Novog zavjeta Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Od 2023. redoviti je profesor u trajnom zvanju.

prof. dr. sc. **Igor Kanižaj**

(Hrvatsko katoličko sveučilište, Sveučilišni odjel za komunikologiju)

BIOGRAFIJA:

Igor Kanižaj, rođen je u Virovitici. Od 2001.- 2024. bio je zaposlen na Studiju novinarstva Fakulteta političkih znanosti, Sveučilišta u Zagrebu. Redoviti je profesor na Odjelu za komunikologiju Hrvatskoga katoličkog sveučilišta. Koautor je UNESCOVE Pariške deklaracije o medijskoj i informacijskoj pismenosti u digitalno doba iz 2014. godine. Od 2016. – 2019. bio je nacionalni koordinator najvećeg europskog istraživanja o medijskim on-line navikama djece i roditelja EU KIDS Online. Pročelnik je Odjela za medije Matice hrvatske i član suradnik Znanstvenog vijeća za odgoj i obrazovanje HAZU. Član je uredništva interdisciplinarnog znanstvenog časopisa Medijske studije. Potpredsjednik je Društva za komunikacijsku i medijsku kulturu u kojem je uz potporu Agencije za odgoj i obrazovanje, Ministarstva znanosti i obrazovanja te brojnih drugih organizacija održao je veliki broj radionica za djecu, roditelje, stručne suradnike, učitelje i profesore u Hrvatskoj i inozemstvu. Suradivao je u međunarodnim kompetitivnim znanstveno-istraživačkim projektima. Od 2020. – 2024. bio je suradnik istraživač prvog znanstvenog projekta o istraživanju medija koji financira HRZZ – “JOURLAB – Istraživački novinarski laboratorij: vjerodostojnost medija kroz kulturu eksperimenta i inovacije u redakcijama“.



dr. sc. Tamara Bodor

(Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija)

BIOGRAFIJA:

Tamara Bodor rođena je 14. prosinca 1987. u Malom Lošinj u gdje je odrasla i završila osnovno i srednje obrazovanje. Nakon završene opće gimnazije, 2006. upisala je dvopredmetni studij kroatologije i komunikologije na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu. Na diplomskom studiju kroatologije diplomirala je 2013. s temom Čakavska baština otoka Lošinja: Govor Veloga Lošinja i stekla zvanje magistre kroatologije, a 2014. i magistre komunikologije. Na poslijediplomskom doktorskom studiju kroatologije bavi se temama iz hrvatske dijaspore. Primarni znanstveni interes joj je pisana kultura hrvatskoga iseljeničtva.

Osnivačica je i dugogodišnja djelatnica udruge Svjetski savez mladih Hrvatska, podružnice međunarodne organizacije World Youth Alliance.

Odlukom Fakultetskog vijeća Fakulteta hrvatskih studija 18. prosinca 2019. godine odabrana je u suradničko zvanje na radno mjesto asistenta na Odsjeku za demografiju i hrvatsko iseljeničtvo gdje izvodi kolegije o književnosti i kulturi hrvatskoga iseljeničtva.

mr. art. Eva Kirchmayer Bilić, umjetnička savjetnica

(Sveučilište u Zagrebu, Muzička akademija)

BIOGRAFIJA:

Eva Kirchmayer Bilić (Zagreb, 1971.), po ocu - virovitičkih korijena; diplomirala je i magistrirala klavir na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u razredu Stjepana Radića (1992. i 1995.). Kao DAAD stipendistica usavršavala se u Frankfurtu n/M u Njemačkoj (1993/94). Studirala je orgulje na Institutu za crkvenu glazbu KBF-a u Zagrebu (1985.-1990.). Od 1995. radi na Muzičkoj akademiji u Zagrebu kao klavirski suradnik, sada u zvanju umjetničkog savjetnika. Voditeljica je Korepeticije na Muzičkoj akademiji, te je bila članica brojnih sveučilišnih i državnih kulturnih tijela i povjerenstava. Nastupala je diljem Hrvatske i u većini europskih zemalja i u SAD-u, a u okviru Erasmus razmjene predavala na glazbenim akademijama u Makedoniji, Rumunjskoj i Armeniji. Bila je dugogodišnji suradnik i glazbeni urednik u časopisu za kulturu Hrvatsko slovo (1997.-2022.). Priređuje i organizira brojne glazbene programe, projekte, predavanja, susrete i radionice vezane uz glazbu. Predsjednica je Udruge Pasijska baština, Udruge 'Leopold Mozart', Hrvatskoga DAAD kluba, te aktivna u Udruzi poklonika Milke Trnine i Armensko - hrvatskoj zajednici. Doktorandica je na Poslijediplomskom studiju povijesti Fakulteta hrvatskih studija, te pod mentorstvom izv. prof. dr. sc. Vlatke Vukelić, priprema disertaciju posvećenu zaboravljenom glazbeniku Slavku Modrišanu.



Nikolina Hečimović, mag. hist. art.

(Gradski muzej Virovitica)

BIOGRAFIJA:

Nikolina Hečimović (r. 21. veljače 1990.) diplomirala je 2014. godine povijest umjetnosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu s temom Kiparska djela XVIII. stoljeća u crkvi sv. Roka u Virovitici. Od 2015. do 2019. radi kao nastavnica likovne umjetnosti i srodnih predmeta u Gimnaziji Petra Preradovića u Virovitici, Strukovnoj školi Virovitica i Industrijsko-obrtničkoj školi Virovitica, a od 2016. do 2019. godine vrši dužnost voditeljice Stručnog vijeća učitelja likovne kulture i nastavnika likovne umjetnosti. Od ožujka 2019. počinje raditi u Gradskom muzeju Virovitica kao kustosica Kulturno-povijesnog odjela te je sudjelovala u realizaciji stalnog postava Drveno doba i Povijest Grada i Dvorca.

Sudjelovala je na seminarima i skupštinama strukovnih organizacija (posterskim izlaganjem na 26. AKM (Arhivi, knjižnice, muzeji) seminaru održanom 2023. godine i na skupštinama MUIH-a (Muzejske udruge istočne Hrvatske), 2021. godine kao članica Radnog predsjedništva Skupštine MUIH-a u svojstvu zapisničarke). U okviru muzejskog rada istražuje široki spektar problemskih područja od arhitekture i skulpture, povijesti obrta, do kulturne povijesti s fokusom na stanovanje, modu, prehranu, komunikaciju i dokolicu. Područja njezina znanstvenoga interesa trenutno su kulturna povijest i likovna umjetnost 17. i 18. stoljeća virovitičkog kruga.

Jasmina Jurković Petras, dipl. etnolog i prof. povijesti

(Gradski muzej Virovitica)

BIOGRAFIJA:

Jasmina Jurković Petras diplomirala etnologiju i povijest na Filozofskom fakultetu u Zagrebu te od 2005. godine zaposlena je na mjestu kustosa etnologa u Gradskom muzeju Virovitica. Prikuplja, istražuje i obrađuje razne teme u svrhu razvoja Etnološkog odjela i muzeja, a vezanih uz podravsku Slavoniju. Autorica je samostalnih izložbi o uskršnjim običajima, lončarstvu, suvenir lutkama, tradicijskim glazbalima, tradicijskoj prehrani i starosjediocima Virovitice Mikešima. Obrađivala motive čipke na batiće sa ženske kapice u okolini Virovitice te je autorica filma Magija kose (2013.) o tradicijskom češljanju i pokrivanju kose u virovitičkome kraju. Obrađene etnografske teme predstavila kroz cjeline u stalnom postavu Drveno doba (2019.) Gradskog muzeja Virovitica. Surađuje aktivno s kolegama muzealcima Hrvatskog etnološkog društva i Muzejske udruge istočne Hrvatske te je dugogodišnja predsjednica Sekcije etnologa MUIH-a. S autorskim izložbama gostovala u Gradskom muzeju Bjelovar, Muzeju Like u Gospiću i Gradskom muzeju Županja, Muzeju Slavonije u Osijeku, Muzeju Đakovštine u Đakovu, a u matičnoj ustanovi ugostila brojne kolege i etnografske izložbe. Od 2018. je glavna urednica Revije Đakovačkih vezova, časopisa koji promiče stručno popularne radove etnoloških i srodnih tema. Od 2023. stekla zvanje muzejske savjetnice te radi na promicanju lokalnih tema i aktivnostima jačanja društvenog angažmana muzeja.



Marina Mađarević, mag. educ. philol. croat.

(Ogranak Matice hrvatske u Virovitici)

BIOGRAFIJA:

Marina Mađarević rođena je 1990. u Virovitici gdje stječe osnovnoškolsko i gimnazijsko obrazovanje. Diplomirala je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, stekavši titulu magistre edukacije hrvatskoga jezika i književnosti, a zatim upisala i Poslijediplomski studij hrvatske kulture na istom fakultetu. Bavi se znanstvenim radom (jedna od urednica knjige *Leksikon hrvatskih književnih kritičara* te autorica članaka *Govor Mikeša: osobitosti govora*

starosjedioca Virovitice; Biblijski u Lewisovu Čarobnjakovu nećaku; Elementi predaje i sociološki aspekt Šimunovićeve „Duge“; Fenomen kuge u hrvatskoj usmenoj književnosti; Dijete kao nositelj odgojne ideje u književnim djelima Ivane Brlić-Mažuranić), pisanjem književnih i kazališnih osvrti (*Virovitica.net, Alternator, Zadarska smotra*), uredničkim i lektorskim poslom, a redovito moderira i književne susrete. Objavila je tri romana (*Noć knjige: nemoguće i svemoguće, Zašto sveti Lovro plače, Onaj koji otvara vrata*) i slikovnicu (*Franjo Fujs*, uz ilustracije Anje Duršot). Uz Miju Pavelka priprema za objavu rječnik mikeškoga govora. Dobitnica je dviju književnih nagrada (Srebrne povelje Matice hrvatske, Artefakt za dugu kategoriju). Članica je Ogranaka Matice hrvatske u Virovitici s jednim tajničkim mandatom. Zaposlena je kao učiteljica hrvatskoga jezika u Katoličkoj osnovnoj školi u Virovitici.

Dubravka Sabolić, prof.

(Ogranak Matice hrvatske u Virovitici)

BIOGRAFIJA:

Dubravka Sabolić rođena je u Zagrebu 1953. godine, u Viroviticu je doselila 1961. godine te tu završava osnovnu školu i Gimnaziju. Diplomirala je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu grupu predmeta povijest i sociologiju. U Gradskom muzeju Virovitica radila je od 1979. do 2019. na poslovima kustosa i višeg kustosa Kulturno povijesne zbirke, od 1995. do 2008. kao ravnateljica Muzeja. Autorica i suradnica je na izložbama, urednica kataloga, muzejskog časopisa Baština. Od 2019. godine je u mirovini.

Članica je Ogranaka Matice hrvatske u Virovitici od 1994., urednica knjige dr. Rudolfa Horvata „Povijest grada Virovitice“, izdanje Ogranaka 2001., za koju je Ogranak Matice hrvatske u Virovitici dobio Zlatnu povelju Matice hrvatske. Od 2016. do 2024. bila je predsjednica, a sada je dopredsjednica OMH u Virovitici.

Od prvog broja bila je stalni suradnik s priložima iz povijesti i crticama u Gradskom vodiču. Sudjelovala je na simpoziju 725 godina franjevaca u Virovitici Urednica knjige Zlatne godine virovitičkog rukometa (autorica Ladislava Horak Jergović, 2012.). Bila je dio tima valorizacije kulturne baštine plemićke obitelji Janković u studiji Plemićka obitelj Janković i Suhopolje objavljen joj je rad Vlastelinstvo Suhopolje i plemićka obitelj Janković od Bribira i Voćina.



Veronika Novoselac, mag. hist. et comm., doktorandica

(Hrvatsko katoličko sveučilište, Sveučilišni odjel za povijest)

BIOGRAFIJA:

Veronika Novoselac magistra je povijesti i komunikologije, doktorandica i asistentica na sveučilišnome odjelu za povijest Hrvatskog katoličkog sveučilišta. Znanstveni su joj interesi društvena i kulturna (nacionalna) povijest 19. stoljeća, povijest komunikacije i medija, posebice novinstva i karikature, te koncept *mjesta sjećanja*. Sudjelovala je u organizaciji, realizaciji i animiranju raznih nacionalnih, međunarodnih te sveučilišnih događaja i projekata, a zbog akademske je izvrsnosti, uz niz sveučilišnih priznanja, nagrađena i Rektorovom nagradom. Njezin diplomski rad „Značaj humorističko-satiričkog lista Bič u pravaškom novinstvu druge polovice 19. stoljeća“ nagradom Ferdo Šišić proglašen je 2018. na *Kliofestu* najboljim diplomskim radom. Članica je Društva za komunikacijsku i medijsku kulturu te Centra za Nenasilnu komunikaciju Hrvatska.



